

Vásárosnaményi Közös Önkormányzati Hivatal

4800 Vásárosnamény, Tamási Á. u. 1.

Olcsvai Állandó Kirendeltség

4826 Olcsva, Kossuth u. 2.

Telefon/Fax: 06/45 479-600

honlap: www.olcsva.hu

Ügyiratszám: 153/51-18 .../2019.

Készítette: Borbásné Fekete Kinga köztisztviselő

A határozati javaslat elfogadásához
egyszerű többség szükséges!

B E S Z Á M O L Ó

(Átfogó értékelés)

– a Képviselő-testülethez –

az Önkormányzat 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, különös tekintettel a veszélyeztetettséget észlelő jelzőrendszer működtetésére

(Készült a Képviselő-testület 2019. május 21-ei rendes ülésére)

Tisztelt Képviselő-testület!

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény (a továbbiakban: **Gyvt.**) 96. § (6) bekezdése előírja a helyi önkormányzatok számára átfogó értékelés készítését a település gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról.

„96. § (6) A települési önkormányzat és az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv a gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról minden év május 31-éig - a külön jogszabályban meghatározott tartalommal - átfogó értékelést készít. Az értékelést - települési önkormányzat esetén a képviselő-testület általi megtárgyalást követően - meg kell küldeni a gyámhatóságnak. A gyámhatóság az értékelés kézhezvételétől számított harminc napon belül javaslattal élhet a települési önkormányzat, illetve az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv felé, amely hatvan napon belül érdemben megvizsgálja a gyámhatóság javaslatait és állásfoglalásáról, intézkedéséről tájékoztatja.”

E kötelezettség tartalmi követelményeit a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi igazgatásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: **Korm. r.**) 10. mellékletének I. pontja rögzíti. Az átfogó értékelés az említett melléklet kilenc pontjában felsorolt tartalmi követelményeket követi. (A 4-5. pont 2013. január 1. napjától hatályát veszítette.)

A Magyar Országgyűlés az 1991. évi LXIV. törvénnyel kihirdette a gyermekek jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt egyezményt, mellyel a Magyar Köztársaság vállalta, hogy az egyezményben meghatározott gyermeki jogok érvényesülését biztosítja. Az egyezményben foglalt rendelkezések figyelembevételével került megalkotásra a gyermekvédelmi törvény, amely állami és önkormányzati feladatok meghatározásával építi fel a gyermekek védelmét szolgáló ellátó rendszert, illetve meghatározza azokat a hatósági intézkedéseket, melyeket a gyermeket veszélyeztető helyzet megszüntetése érdekében meg kell tenni.

A gyermekvédelmi törvény célja, hogy megállapítsa azokat az alapvető szabályokat, amelyek szerint az állam, a helyi önkormányzatok és a gyermekek védelmét ellátó természetes és jogi személyek, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező más szervezetek meghatározott ellátásokkal és intézkedésekkel segítséget nyújtsanak a gyermekek törvényben foglalt jogainak és érdekeinek érvényesítéséhez, a szülői kötelességek teljesítéséhez, illetve gondoskodjanak a gyermekek veszélyeztetettségének megelőzéséről és megszüntetéséről, a hiányzó szülői gondoskodás pótlásáról, valamint a gyermekvédelmi gondoskodásból kikerült fiatal felnőttek társadalmi beilleszkedéséről.

A Gyvt. 94. § (1) bekezdésében foglaltak szerint a települési önkormányzat feladata:

- a) a gyermekek védelme helyi ellátórendszerének kiépítése és működtetése,
- b) a területén lakó gyermekek ellátásának szervezése.

A Gyvt. 94. §-ának (2)-(7) bekezdése határozza meg részletesen a települési önkormányzatok feladatát, körét. Ezen a területen az elmúlt év során jelentősebb módosítás nem történt. A strukturális átalakítások már 2015. és 2016. évben megtörténtek (lásd pl. gyermekjóléti központ felállása). A módosítások jó része 2017. januárjában, másik része pedig márciusban lépett hatályba. Ezen változásokról az elmúlt évben részletes tájékoztatást nyújtottunk.

A Gyvt. fent hivatkozott rendelkezései közül a (2) és az (5) bekezdés 2019. január 1. napjától módosult (2019-ben hatályba lépett szövegrészek félkövér betűtípussal, 2018. évben még hatályban lépő rendelkezések már áthúzott betűtípussal kerültek jelölésre).

*„94. § (2) A települési önkormányzat az e törvényben foglaltak szerint, a (2a)-(4) bekezdésben meghatározottak figyelembevételével biztosítja -a **gyermekek esélynövelő szolgáltatásai** kivételével - a személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátásokat, valamint, ha a (2a)-(4) bekezdés alapján nem köteles az ellátás biztosítására, szervezi és közvetíti a máshol igénybe vehető ellátásokhoz való hozzájutást.*

(2a) Polgármesteri hivatalt működtető települési önkormányzat, a közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat, illetve a fővárosi önkormányzat által közvetlenül igazgatott terület tekintetében a fővárosi önkormányzat lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti szolgálatot működtetni. A közös önkormányzati hivatal székhelye szerinti települési önkormányzat által működtetett gyermekjóléti szolgálat ellátási területe a közös önkormányzati hivatalhoz tartozó települések lakosságára terjed ki. Amennyiben a gyermekjóléti szolgálat fenntartója társulás, a társulás társulási megállapodásban megjelölt székhelye kizárólag az e bekezdés szerint feladatellátásra kötelezett önkormányzat lehet.

(3) Az a települési önkormányzat, fővárosban a kerületi önkormányzat, amelynek területén

- a) tízezerrel több állandó lakos él, bölcsődét,
- b) húszezerrel több állandó lakos él, az a) pontban meghatározottak mellett gyermekek átmeneti otthonát,
- c) harmincezerrel több állandó lakos él, az a) és b) pontokban meghatározottak mellett családok átmeneti otthonát,
- d) köteles működtetni.

(3a) Ha a bölcsődei ellátásra az adott településen legalább öt gyermek tekintetében igény jelentkezik, vagy a település - jogszabályban meghatározottak szerint megállapított - 3 év alatti lakosainak száma meghaladja a 40 főt, a (3) bekezdés a) pontja alá nem tartozó települési önkormányzat köteles gondoskodni a gyermekek bölcsődei ellátásáról a 42. § (2) bekezdése szerinti bölcsődei ellátást nyújtó intézmények, szolgáltatások bármelyik formájának biztosításával, önállóan, társulásban vagy ellátási szerződés útján.

(4) A járásszékhely település, a fővárosban a fővárosi kerületi önkormányzat és a megyei jogú város lakosságszámtól függetlenül köteles gyermekjóléti központot működtetni. A járásszékhely településen működő gyermekjóléti központ ellátási területe a járás lakosságára terjed ki.

(5) A települési önkormányzat által fenntartott intézmények ellátási területe a település lakosságára terjed ki, kivéve a 39/A. § (4) bekezdése szerinti kijelölés esetében, ha az intézményt társulás keretében közösen tartják fenn, vagy ha az ellátást szerződésben vállalta más önkormányzat lakosságára is kiterjedően.

(5a) A települési önkormányzat által fenntartott

a) bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 25%-áig,

b) mini bölcsőde a szolgáltatói nyilvántartásban szereplő férőhelyszáma legfeljebb 50%-áig

az ellátási területén kívül lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező gyermek ellátását is biztosíthatja, feltéve, hogy az ellátási területén lakóhellyel, ennek hiányában tartózkodási hellyel rendelkező valamennyi bölcsődei ellátást igénylő és arra jogosult gyermek ellátását biztosítani tudja.

(6) Ha az intézmény ellátási területe a fenntartó önkormányzat illetékességi területét meghaladja, - eltérő megállapodás hiányában - az ellátást valamennyi jogosult számára azonos feltételek szerint kell biztosítani. E rendelkezést kell alkalmazni az ellátás megszüntetése esetén is.

(7) Az intézményt fenntartó önkormányzat az intézménnyel nem rendelkező önkormányzat kérésére az ellátást nem tagadhatja meg, ha e törvény hatálybalépésekor vagy külön megállapodásuk alapján már biztosított ellátást.

(8)

94/A. § A települési önkormányzatok a személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátásokat, különösen a bölcsőde, mini bölcsőde, a gyermekek átmeneti otthona, a családok átmeneti otthona működtetését társulás útján is biztosíthatják."

A gyermekek védelmét pénzbeli és természetbeni ellátások, személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti alapellátások, gyermekvédelmi szakellátások, valamint hatósági intézkedések biztosítják.

Pénzbeli és természetbeni ellátások:

- rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény,
- gyermekétkeztetés,
- a gyermektartásdíj megelőlegezése,
- az otthonteremtési támogatás.

A személyes gondoskodás keretébe tartozó gyermekjóléti alapellátások:

- **a gyermekjóléti szolgáltatás,**
 - család- és gyermekjóléti szolgálat: 2016. január 1. napjától bevezett ellátási forma,
 - család- és gyermekjóléti központ: 2016. január 1. napjától bevezett ellátási forma,
- **a gyermekek napközbeni ellátása,**
 - bölcsőde, a hetes bölcsőde,
 - családi napközi,
 - családi gyermekfelügyelet,
 - házi gyermekfelügyelet,
 - alternatív napközbeni ellátás,
- **a gyermekek átmeneti gondozása,**
- gyermekek esélynövelő szolgáltatásai (2018. december 31. napjáig: Biztos Kezdet Gyerekház).

A fent felsorolt ellátásokat és intézkedéseket 2018. évre vonatkozóan mutatjuk be részletesen jelen beszámolóunkban.

1. Olcsva Község demográfiai mutatói, különös tekintettel a 0-18 éves korosztály adataira

A község állandó lakosainak száma 2018. december 31-jei állapot szerint: **764 fő**

A népesség kor szerinti megoszlása 2018-ban:

- **0 – 18 éves korúak száma összesen :** **199 fő** (Ebből a 14. év alattiak száma: 170 fő.)
- 19 – 62 éves korúak száma: **427 fő**
- 62 év felettiak száma: **138 fő**

2. Olcsva Község demográfiai mutatói

A község lakónépessége 2018. december 31-jei állapot szerint: **713 fő**
- állandó lakosok száma: **764 fő**

A népesség kor szerinti megoszlása 2018. évben:

- 0 – 3 éves korúak: 53 fő
 - 3– 6 éves korúak: 40 fő
 - 6 – 14 éves korúak: 77 fő
 - 14 – 18 éves korúak: 29 fő
-
- **0 – 18. éves korúak száma összesen :** **199 fő**
 - 19 – 62. éves korúak: **427 fő**
 - 62. évet betöltöttek: **138 fő**
 -

Olcsva községben a fiatalok (0-18. évesek) száma a nyugdíjas korosztály számát lényegesen meghaladja, ami a közeljövőre vonatkoztatva, a munkahelyvállalás szempontjából kedvező lehet, amennyiben elegendő számú munkahely teremődik. Ellenkező esetben a munkanélküliek számának növekedésével vagy elvándorlással kell számolni.

A születések számának alakulása 1998-tól :

Év:	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008
Szül.	8	10	4	9	8	5	9	10	6	10
Év.	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018
Szül.	13	6	8	12	12	16	11	14	14	13

A demográfiai mutatók 1999 től vizsgálva – községi szinten – hullámzó görbét mutatnak, a legmagasabb születésszám 2014-ben, illetve 2016-2017-ben, a legalacsonyabb 2001-ben volt.

2. Az önkormányzat által nyújtott pénzügyi, természetbeni ellátások biztosítása

2.1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény

A Gyvt. 19-20/B. §- ai által szabályozott rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény egy olyan természetbeni ellátás, amely havi rendszeres pénzbeli utalással nem jár. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása alapján a gyermek szociális helyzete alapján jogosult:

- a) a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 21/B. §- ban meghatározott ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésnek és - ha megfelel a 21/C. §- ban foglalt feltételeknek - a szünidei gyermekétkeztetésnek,
- b) a Gyvt. 20/A. §-ban meghatározott természetbeni támogatásnak,
- c) a külön jogszabályban meghatározott egyéb kedvezményeknek az igénybevételére.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapításának feltétele:

„19. (2) A gyámhatóság megállapítja a gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát, amennyiben a gyermeket gondozó családban az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg

a) az öregségi nyugdíj mindenkori legkisebb összegének (a továbbiakban: az öregségi nyugdíj legkisebb összege) a 145%-át, ha

aa) a gyermeket egyedülálló szülő vagy más törvényes képviselő gondozza,

ab) a gyermek tartósan beteg, illetve súlyosan fogyatékos, vagy

ac) a nagykorúvá vált gyermek megfelel a 20. § (2) bekezdésében foglalt feltételeknek;

b) az öregségi nyugdíj legkisebb összegének 135%-át az a) pont alá nem tartozó esetben,

feltéve, hogy a vagyoni helyzet vizsgálata során az egy főre jutó vagyon értéke nem haladja meg külön-külön vagy együttesen a (7) bekezdésben meghatározott értéket.”

A Gyvt. 19. § (7) bekezdése a vagyont az alábbiak szerint határozza meg:

„19. § (7) Vagyon alatt azt a hasznosítható ingatlant, járművet, továbbá vagyoni értékű jogot kell érteni, amelynek egy főre jutó értéke a gyermeket gondozó családban

a) külön-külön számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének húszszorosát, vagy

b) együtt számítva az öregségi nyugdíj legkisebb összegének hetvenszeresét

meghaladja, azzal, hogy nem minősül vagyonnak az az ingatlan, amelyben a szülő vagy a tartásra köteles más törvényes képviselő életvitelszerűen lakik, az a vagyoni értékű jog, amely az általuk lakott ingatlanon áll fenn, továbbá a mozgáskorlátozottságra vagy tartós betegségre tekintettel fenntartott gépjármű.”

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezmény megállapítása a jogosultsági feltételek fennállása esetén egy év időtartamra történik a Gyvt. 20. § (1)-(2) bekezdésében meghatározott kitételekkel:

„20. § (1) A feltételek fennállása esetén a gyámhatóság egy év időtartamra, de legfeljebb

a) a (2) bekezdés a) pontja szerinti esetben a nagykorúvá vált gyermek 23. életévének betöltéséig,

b) a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a nagykorúvá vált gyermek 25. életévének betöltéséig

megállapítja a gyermek, nagykorúvá vált gyermek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultságát.

(2) Az egyéb jogosultsági feltételek fennállása esetén nagykorúvá válása után is jogosult a gyermek a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre, ha

a) nappali oktatás munkarendje szerint tanulmányokat folytat és 23. életévét még nem töltötte be, vagy

b) felsőfokú oktatási intézmény nappali tagozatán tanul és a 25. életévét még nem töltötte be,

és a nagykorúvá válását megelőző második hónap első napja, valamint a nagykorúvá válását megelőző nap közötti időszakban legalább egy napig rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre volt jogosult.”

Az alábbi táblázat a megelőző három év rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre vonatkozó adatokat mutatja:

Év	Támogatást kérő személyek	Elutasított személyek	Támogatásban részesülő családok	Támogatásban részesülő gyermekek
2016	45	0	45	100
2017	47	0	47	100
2018	41	0	41	96

Az adatokból látható, hogy az előző évhez képest némi csökkenés tapasztalható a kedvezményben részesülő családok, illetve a támogatásban részesített gyermekek számában, a csökkenést az emelkedő minimálbérek indokolják.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményt kérelmezők közül 2018. évben elutasítás nem volt.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családokra vonatkozó adatok:

	2016	2017	2018.
Teljes család	20	22	17
Egyszülős család	25	25	24
Támogatásban részesülő családok	45	47	41

A kedvezményben részesülő családok száma ez előző évhez képest csökkent, az egyszülős családok száma szinte egyforma maradt.

Rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság esetén a Magyar Állam természetbeni támogatást nyújt a rászorultak részére. A természetbeni támogatást Erzsébet-utalvány formájában nyújtja, mely felhasználható kész étel, ruházat és tanszer vásárlására.

A Gyvt. 20/A. §- a alapján:

„20/A. § (1) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

alapösszegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában, feltéve, hogy a gyermek, fiatal felnőtt az a) és b) pont szerinti időpontban a gyámhatóság határozata alapján nem minősül a 67/A. §-ban foglaltak szerint hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzetűnek.

(2) A gyámhatóság annak a gyermeknek, fiatal felnőttnek, akinek a 67/A. § szerinti hátrányos vagy halmozottan hátrányos helyzete és rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultsága a gyámhatóság határozata alapján

a) a tárgyév augusztus 1-jén fennáll, a tárgyév augusztus hónapjára tekintettel,

b) a tárgyév november 1-jén fennáll, a tárgyév november hónapjára tekintettel

emelt összegű természetbeni támogatást nyújt fogyasztásra kész étel, ruházat, valamint tanszer vásárlására felhasználható Erzsébet-utalvány formájában.

(3) Az (1) és (2) bekezdés szerinti támogatás esetenkénti összegéről az Országgyűlés a központi költségvetésről szóló törvény elfogadásával egyidejűleg dönt.”

A támogatás gyermekenként 6 000 Ft, hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermekek esetében pedig 6 500 Ft.

Az alábbi táblázat a megelőző három év természetbeni támogatásra vonatkozó adatait mutatja:

Év	Támogatásban részesülő gyermekek száma		Támogatásra felhasznált összeg	
	Augusztus	November	Augusztus	November
2016	100	98	580000	568400
2017.	106	99	677500	632500
2018.	97	98	624000	626500

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosultak természetbeni támogatására 2018. évben (Erzsébet-utalvány formájában) felhasznált összeg 1.250.500 Ft.

Az évi kétszeri támogatás az önkormányzat költségvetését nem terheli, hiszen a támogatás 100 % - ban állami normatíva. A gyermekenkénti támogatás összege 2009-től – 2016-ig évente 2 x 5.800 Ft volt. 2017. évtől a támogatás összege a fentiek szerint alakult.

A családokra, kérelmezőkre vonatkozó általánosítható adatok az előző évhez hasonlóak. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő családok jelentős része – jövedelmeiket tekintve – passzív szociális ellátásokból él. (pl.: Gyes, Gyet, családi pótlék, munkanélküli ellátás, rendszeres szociális segély, foglalkoztatást helyettesítő támogatás, rendszeres szociális járadék).

2.2. Egyéb, a Gyvt-ben nem szabályozott juttatások

Egyéb, a Gyvt.-ben nem szabályozott pénzbeli, vagy természetbeni juttatása.

Az önkormányzat 2018. évben 173 fő gyermek számára 7.000 Ft/fő összegű támogatást nyújtott 1.211.000 Ft összegben.

2.3. Gyermekétkeztetés megoldásának módjai, kedvezményben részesülőkre vonatkozó statisztikai adatok

Olcsva Község Önkormányzata 2018. évben a gyermekek étkezését a közigazgatási területén működő nevelési-oktatási intézményekben (óvodában) biztosította. A Beregi Mesevarázs Birodalom Bölcsődét a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás tartja fenn, mely társulásnak az önkormányzat is tagja. Ezen ellátási forma részletesen a 3.2. pontban kerül bemutatásra.

A Gyvt. 21. §- a értelmében:

„21. § (1) Természetbeni ellátásként a **gyermek életkorának megfelelő gyermekétkeztetést kell biztosítani** a gyermeket gondozó szülő, törvényes képviselő vagy nevelésbe vett gyermek esetén a gyermek ellátását biztosító nevelőszülő, gyermekotthon vezetője, illetve az Szt. hatálya alá tartozó ápolást, gondozást nyújtó intézmény vezetője kérelmére

a) a bölcsődében, mini bölcsődében,

b) az óvodában,

c) a nyári napközis otthonban,

d) az általános és középiskolai kollégiumban, az itt szervezett externátusi ellátásban,

e) az általános iskolai és - ha önkormányzati rendelet kivételével jogszabály másképpen nem rendelkezik - a középfokú iskolai menzai ellátás keretében,

f) a fogyatékos gyermekek, tanulók nevelését, oktatását ellátó intézményben és a fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében [az a)-f) pontban foglaltak a továbbiakban együtt: intézményi gyermekétkeztetés],

g) a 21/C. §-ban foglaltak szerint a bölcsőde, mini bölcsőde és az óvoda zárva tartása, valamint az iskolában az Nktv. 30. § (1) bekezdése szerinti nyári szünet és az Nktv. 30. § (4) bekezdése szerinti tanítási szünetek időtartama alatt (a továbbiakban együtt: szünidei gyermekétkeztetés).

(2) Az intézményi és a szünidei gyermekétkeztetés biztosítására kötelezett önkormányzat e feladatának ellátásához a közigazgatási területén kívülről érkező gyermek, tanuló lakóhelye szerinti önkormányzattól hozzájárulást kérhet.”

A Gyvt. 151. § (1) és (2/e) bekezdését az egyes szociális, gyermekvédelmi, családtámogatási tárgyú és egyéb kapcsolódó törvények módosításáról szóló 2015. évi CCXXIII. törvény 37. § (2) bekezdése 2016. január 1. napjától hatályon kívül helyezte. A gyermekétkeztetés, az intézményi gyermekétkeztetés, az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés, valamint a szünidei gyermekétkeztetés szabályait 2016. január 1. napjától új alapokra helyezték, melyet a Gyvt. 21/A. – 21/C. § -ai szabályoznak.

A Gyvt. 21/A. §- a 2016. január 1. napjával hatályba lépő rendelkezésével meghatározta az **intézményi gyermekétkeztetés** módját, formáját, tartalmát, melyek alapján a települési önkormányzatoknak biztosítaniuk kell az ellátást.

„21/A. § (1) Ha a szülő, törvényes képviselő eltérően nem rendelkezik, az intézményi gyermekétkeztetés keretében a nem bentlakásos intézményben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban részesülő gyermekek részére az ellátási napokon a reggeli főétkezést, a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést,

b) a gyermekek és a tanulók számára az óvodai nevelési napokon, valamint az iskolai tanítási napokon az óvodában és a nem bentlakásos nevelési-oktatási intézményben a déli meleg főétkezést, valamint tízórai és uzsonna formájában két kísétkezést **kell biztosítani.**

(2) Intézményi gyermekétkeztetésben részesülhet az iskolában az a tanuló is, aki a napközit nem veszi igénybe. Az étkezések közül az ebéd külön is igényelhető.

(3) Az (1) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a **települési önkormányzat**

aa) **az általa fenntartott bölcsődében, mini bölcsődében és óvodában, továbbá**

ab) a közigazgatási területén a tankerületi központ, valamint az állami szakképzési és felnőttképzési szerv (e § alkalmazásában a továbbiakban együtt: **köznevelési fenntartó**) által fenntartott **nem bentlakásos nevelési- oktatási intézményben,**

b) az egyházi és a nem állami fenntartó az általa fenntartott nem bentlakásos intézményben,

c) a fenntartó az egyéb állami fenntartású nem bentlakásos intézményben.

(4) A bentlakásos intézményben az intézményi gyermekétkeztetés keretében biztosítani kell

a) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon a reggeli és vacsora főétkezést, és

b) az óvodai nevelési napokon és az iskolai tanítási napokon kívül a reggeli, ebéd és vacsora főétkezéseket, valamint a tízórai és uzsonna kísértkezéseket.

(5) A (4) bekezdés szerinti gyermekétkeztetést biztosítja

a) a szakosított szociális ellátást nyújtó és gyermekvédelmi szakellátást nyújtó intézmény az intézményben elhelyezett gyermekek részére,

b) a **települési önkormányzat a közigazgatási területén a köznevelési fenntartó által fenntartott kollégiumban elhelyezett gyermekek részére,**

c) az elhelyezést nyújtó intézmény fenntartója a b) pont alá nem tartozó bentlakásos nevelési-oktatási intézményben elhelyezett gyermekek részére.

.....”

A gyermekétkeztetés **ingyenes és kedvezményes** formáit, igénybevételének feltételeit a Gyvt. – 2016. január 1. napján hatályba lépő – 21/B. §- a az alábbiak szerint határozza meg:

„21/B. § (1) Az intézményi gyermekétkeztetést ingyenesen kell biztosítani

a) a bölcsődében, mini bölcsődében nyújtott bölcsődei ellátásban vagy óvodai nevelésben részesülő gyermek számára, ha

aa) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül,

ab) tartósan beteg vagy fogyatékos, vagy olyan családban él, amelyben tartósan beteg vagy fogyatékos gyermeket nevelnek,

ac) olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek,

ad) olyan családban él, amelyben a szülő nyilatkozata alapján az egy főre jutó havi jövedelem összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér személyi jövedelemadóval, munkavállalói, egészségbiztosítási és nyugdíjjáradékkal csökkentett összegének 130%-át vagy

ae) nevelésbe vették;

b) az 1-8. évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

ba) rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül, vagy

bb) nevelésbe vették;

c) azon a) és b) pont szerinti életkorú, rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő gyermek számára, akit fogyatékos gyermekek számára nappali ellátást nyújtó, az Szt. hatálya alá tartozó fogyatékosok nappali intézményében helyeztek el;

d) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha

da) nevelésbe vették, vagy

db) utógondozói ellátásban részesül.

(2) Az intézményi gyermekétkeztetést az intézményi térítési díj 50%-os normatív kedvezményével kell biztosítani

a) az 1-8. évfolyamon felül nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesül;

b) az 1-8. és az azon felüli évfolyamon nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő tanuló számára, ha olyan családban él, amelyben három vagy több gyermeket nevelnek, feltéve, hogy az (1) bekezdés b) pont ba) alpontja alapján a tanuló nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben;

c) az (1) bekezdés a), b) és d) pontja szerinti életkorú, tartósan beteg vagy fogyatékos gyermek számára, feltéve, hogy az (1) bekezdés alapján a gyermek nem részesül ingyenes intézményi gyermekétkeztetésben.

(3) Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és (2) bekezdés b) pontja szerinti ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés biztosításához közös háztartásban élőként kell figyelembe venni

a) a tizennyolc éven aluli,

b) a huszonöt évesnél fiatalabb, köznevelési intézményben nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő, a nappali oktatás munkarendje szerint szervezett felnőttoktatásban részt vevő vagy felsőoktatási intézményben nappali képzésben tanuló, és

c) életkortól függetlenül a tartósan beteg vagy súlyos fogyatékos gyermeket, kivéve a nevelőszülőnél ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermeket, valamint a nevelőszülőnél elhelyezett nevelésbe vett gyermeket és utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőttet.

(4) Az (1) bekezdés a) pont ad) alpontjában meghatározott összeg számításánál - a kérelem benyújtásának időpontjában - közös háztartásban élő családtagként kell figyelembe venni az egy lakásban együtt lakó, ott bejelentett lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező

a) szülő, a szülő házastársát vagy élettársát,

b) a (3) bekezdés szerinti gyermeket,

c) az a) és b) pontba nem tartozó, a Ptk. családjogra irányadó szabályai alapján a szülő vagy házastársa által eltartott rokont.

(5) A családbafogadó gyám a saját és a gyámsága alatt álló gyermek tekintetében is kérheti az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre való jogosultság megállapítását, ha az (1) vagy (2) bekezdésben meghatározott feltételek valamelyik gyermek tekintetében fennállnak. Az (1) bekezdés a) pont ac) alpontja és a (2) bekezdés b) pontja szerinti esetben a családbafogadó gyám saját gyermekeinek és a gyámsága alatt álló gyermekeknek a számát össze kell adni. A (4) bekezdés alkalmazásában szülő alatt a családbafogadó gyámot is érteni kell.

(6) Az ingyenes vagy kedvezményes intézményi gyermekétkeztetés gyermekenként csak egy jogcímen vehető igénybe.

(7) Ha a tanuló - a szakképzésre vonatkozó rendelkezések szerint létrejött - tanuló szerződése alapján már jogosult ingyenes vagy kedvezményes étkeztetésre, ugyanazon étkeztetés tekintetében az (1) és (2) bekezdés szerinti ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést nem veheti igénybe.

(8) A nevelőszülőnél, gyermekotthonban vagy más bentlakásos intézményben ideiglenes hatállyal elhelyezett gyermek és a tanulói jogviszonyban nem álló, illetve nem nappali rendszerű iskolai oktatásban részt vevő utógondozói ellátásban részesülő fiatal felnőtt nem jogosult ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetésre.

(9) Az ingyenes és kedvezményes intézményi gyermekétkeztetést a tanuló után a nappali rendszerű oktatásban való részvétele befejezéséig kell biztosítani."

2018. évben Olcsva Község Önkormányzata területéről Vásárosnamény, illetve a Vitkai városrészre bejáró tanulók, óvodáskorú gyermekek a gyermekétkeztetést következő intézményekben vették igénybe:

- Játékország Óvodái
- Eötvös József Általános Iskola és Alapfokú Művészetoktatási Intézmény
Kölcsey Ferenc Tagintézménye (2012.szeptember 1-től tálalókonyha)

2.4 Szünidei gyermekétkeztetés

Olcsva Község Önkormányzata a Gyvt. 21/C. §-ában foglaltaknak megfelelően 2018. évben a nevelési és tanítási szünetekben biztosította a gyermekek részére a szünidei gyermekétkeztetést a hátrányos, illetve a halmozottan hátrányos gyermekek részére.

„21/C. § <https://www.opten.hu/optijus/lawtext/1321?tvalid=2017.3.28.&tline=sid1937408> - sup224 (1) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetés keretében a szülő, törvényes képviselő kérelmére a déli meleg főétkezést

a) a hátrányos helyzetű gyermek és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermek részére ingyenesen biztosítja, és

b) az a) pontban foglalt gyermekeken kívül további gyermekek, így különösen a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre jogosult gyermekek részére ingyenesen biztosíthatja.

(2) A települési önkormányzat a szünidei gyermekétkeztetést az (1) bekezdés a) pontja szerinti esetben

a) a bölcsődében, mini bölcsődében bölcsődei ellátásban, óvodai nevelésben részesülő gyermekek számára a bölcsődei ellátást nyújtó intézmény és az óvoda zárva tartásának időtartama alatt valamennyi munkanapon,

b) az a) pont alá nem tartozó gyermekek számára

ba) a nyári szünetben legalább 43 munkanapon, legfeljebb a nyári szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon,

bb) az őszi, téli és tavaszi szünetben a tanév rendjéhez igazodóan szünetenként az adott tanítási szünet időtartamára eső valamennyi munkanapon

köteles megszervezni, és ennek keretén belül a szülő, törvényes képviselő kérelmének megfelelő időtartamban az adott gyermek részére biztosítani.”

Szünidei étkezést igénylő gyerekek száma 2018. évben:

Megnevezés		Kötelezően biztosított étkezésben részesülő gyermekek száma		Nem kötelezően biztosított étkezésben részesülő gyermekek száma		Összesen
		HH	HHH	RGYVK	Egyik sem	
01. Szünidei étkezést kérelmezők száma		135	34	0	0	169
02. A szünidei étkezésben rész. gyerekek sz.össz		135	34	0	0	169
Életkor szerint	0-2 éves	34	7	0	0	41
	03. 3-5 éves	40	8	0	0	48
	04. 6-13 éves	54	19	0	0	73
	05. 14-18 éves	7	0	0	0	7
Szünidő szerint	Tavaszi	42	10	0	0	52
	Nyári	48	11	0	0	59
	Őszi	18	4	0	0	22
	Téli	27	9	0	0	36
Szünidei étkezés az igénybe vétel helye szerint		Tavaszi	Nyári	Őszi	Téli	Összesen:
Adott településen lakó helyben ellátottak sz.		52	59	22	36	169

3. Személyes gondoskodást nyújtó alapellátások bemutatása

3.1. Család és Gyermekjóléti Szolgálat

Olcsva Község Önkormányzata ezen szolgáltatást a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás (a továbbiakban: Társulás) útján biztosítja. A Család-és gyermekjóléti Szolgálat a Társulás által fenntartott Kistérségi Fejlesztési Iroda szervezeti keretében működik. A Szolgálatra vonatkozó adatok:

A szolgálat fenntartója: Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás

A fenntartó adatai: Székhely: 4800 Vásárosnamény, Tamási Á. utca 1.
Adószám: 15445397-1-15

A szolgálat megnevezése: Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Kistérségi Fejlesztési Iroda Család-és gyermekjóléti Szolgálat

Az ellátottak számára nyitva álló helyiség:

4800 Vásárosnamény, Szabadság tér 9.
4826 Olcsva, Kossuth u 1.
4841 Jánd, Tisza út 1.

Telefonszám: 45/448-034

E-mail: beregtot.gyjsz@gmail.com

A szolgálat működési területe: Jánd, Olcsva, Vásárosnamény települések.

A Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Kistérségi Fejlesztési Iroda Család-és gyermekjóléti Szolgálat ellátási területe Vásárosnamény Város Közigazgatási területe, valamint Olcsva és Jánd települések.

Személyi feltételek:

A feladatokat 2018. 07. 31. napjáig főállásban három családsegítő látta el. Szücs Attiláné szakvizsgázott szociálpedagógus végzettséggel, Boros Boglárka pedagógia alapszakos bölcsész nevelési asszisztens specializáció végzettséggel, Andrásiné Böszörményi Enikő általános szociális munkás, okleveles szociális gazdaság szakember végzettséggel. Boros Boglárka 2019. januárjában szakirányú szociálpedagógus végzettséget szerzett.

A család-és gyermekjóléti szolgálat feladatai:

A család-és gyermekjóléti szolgálat ellátja a Gyvt. 39.§.(2), (3),(4) bekezdése, 40.§-a, és az Szt. 64.§-a szerinti feladatokat.

A Gyvt. 39.§.(1) szerint a gyermekjóléti szolgáltatás olyan, a gyermek érdekeit védő speciális személyes szociális szolgáltatás, amely a szociális munka módszereinek és eszközeinek felhasználásával szolgálja a gyermek testi és lelki egészségének, családban történő nevelkedésének elősegítését, a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését, a kialakult veszélyeztetettség megszüntetését, illetve a családjából kiemelt gyermek visszahelyezését.

A Gyvt. 39.§.(2) alapján a gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek testi, lelki egészségének, családban történő nevelésének elősegítése.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében

- a) a veszélyeztetettséget észlelő és jelző rendszer működtetése, a nem állami szervek, valamint magánszemélyek részvételének elősegítése a megelőző rendszerben,
- b) a veszélyeztetettséget előidéző okok feltárása és ezek megoldására javaslat készítése,
- c) az a) pontban, valamint a 17. § (1) bekezdésében meghatározott személyekkel és intézményekkel való együttműködés megszervezése, tevékenységük összehangolása,
- d) tájékoztatás az egészségügyi intézményeknél működő inkubátorokból, illetve abba a gyermek örökbefogadáshoz való hozzájárulás szándékával történő elhelyezésének lehetőségéről.

A gyermekjóléti szolgáltatás a gyermek veszélyeztetettségének megelőzése érdekében óvodai és iskolai szociális segítő tevékenységet biztosít.

A gyermekjóléti szolgáltatás feladata a kialakult veszélyeztetettség megszüntetése érdekében

- a) a gyermekkel és családjával végzett szociális munkával (a továbbiakban: szociális segítőmunka) elősegíteni a gyermek problémáinak rendezését, a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozását,
- b) a családi konfliktusok megoldásának elősegítése, különösen a válás, a gyermekelhelyezés és a kapcsolattartás esetében,

c) kezdeményezni

ca) egyéb gyermekjóléti alapellátások önkéntes igénybevételét és azt szükség esetén személyes közreműködéssel is segíteni,

cb) szociális alapszolgáltatások igénybevételét,

cc) egészségügyi ellátások igénybevételét,

cd) pedagógiai szakszolgálatok igénybevételét,

15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 6. § (2) bekezdése szerint a családsegítés és gyermekjóléti szolgáltatás a feladatait tájékoztatás nyújtásával, szociális segítőmunkával, ezen belül a személyes gondoskodást nyújtó szociális intézmények szakmai feladatairól és működésük feltételeiről szóló 1/2000. (I. 7.) SZCSM rendelet 2. § 1) pont lb) alpontja szerinti esetkezeléssel, valamint más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítésével látja el.

A család- és gyermekjóléti szolgálat **tájékoztatási feladatai** körében szociális és egyéb információs adatokat gyűjt, és tájékoztatja

a) a szülőt, illetve - ha azt a gyermek védelme szükségessé teszi önállóan, a törvényes képviselő tudomása nélkül is, fejlettségétől függően - az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket mindazon jogokról, támogatásokról és ellátásokról, amelyek összefüggésben állnak a gyermek testi, lelki egészségének biztosításával, családban történő nevelkedésének, vagy a gyermek számára szükséges védelem biztosításának elősegítésével,

b) a válsághelyzetben lévő várandós anyát az őt, illetve a magzatot megillető jogokról, támogatásokról és ellátásokról,

c) a születendő gyermeke felnevelését nem vállaló, válsághelyzetben lévő várandós anyát a nyílt és a titkos örökbefogadás lehetőségéről, joghatásairól, valamint a nyílt örökbefogadást elősegítő közhasznú szervezetek, illetve a nyílt örökbefogadást elősegítő és a titkos örökbefogadást előkészítő területi gyermekvédelmi szakszolgálatok tevékenységéről és elérhetőségéről, és

d) az örökbefogadó szülőt az örökbefogadás utánkövetése körében igénybe vehető szolgáltatásról, és segíti az utánkövetést végző szervezet felkeresését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat **a szociális segítőmunka keretében**

a) segíti az igénybe vevőket a családban jelentkező működési zavarok ellensúlyozásában, a családban élő gyermek gondozásában, ellátásának megszervezésében,

b) az igénybe vevő szükségleteinek kielégítése, problémájának megoldása, céljai elérése érdekében számba veszi és mozgósítja az igénybe vevő saját és környezetében jelentkező erőforrásait, továbbá azokat a szolgáltatásokat, amelyek bevonhatók a célok elérésébe, újabb problémák megelőzésébe,

c) koordinálja az esetkezelésben közreműködő szakemberek, valamint a közvetített ellátásban, szolgáltatásban dolgozók együttműködését,

d) az eset szerinti aktuális probléma megoldásában érintett összes szakember és a család- és gyermekjóléti központ bevonásával, a közös problémadefiniálás, a vállalt feladatok tisztázása, a segítő folyamat együttes megtervezése érdekében esetszabesztelést, illetve - az előbbiek mellett - a család problémában, illetve a megoldásában érintett tagjainak, a lehetséges támaszt jelentő személyeknek, továbbá korától, érettségétől függően az érintett gyermeknek a részvételével esetszabesztelést szervez,

e) a szolgáltatást igénybe vevő személy, család, illetve gyermek és szülő (törvényes képviselő) közreműködésével szükség szerint, de legalább hathavonta értékeli az esetszabesztelés eredményességét, és

f) közreműködik a válsághelyzetben lévő várandós anya problémáinak rendezésében.

A család- és gyermekjóléti szolgálat **az ellátásokhoz, szolgáltatásokhoz való hozzájutás érdekében**

a) folyamatosan figyelemmel kíséri az érintett személyt, illetve családot veszélyeztető körülményeket és a veszélyeztetett személy, illetve család szolgáltatások és ellátások iránti szükségleteit,

b) a más személy, illetve szervezet által nyújtott szolgáltatások, ellátások közvetítése érdekében együttműködik a területén található szolgáltatókkal, segítséget nyújt a szolgáltatások, ellátások igénylésében,

- c) a válsághelyzetben lévő várandós anyát segíti a támogatásokhoz, ellátásokhoz, szükség esetén a családok átmeneti otthonában igénybe vehető ellátáshoz való hozzájutásban, és
- d) segíti a gyermeket, illetve a családját az átmeneti gondozáshoz való hozzájutásban, az átmeneti gondozást szükségessé tevő okok megszüntetésében, illetve elősegíti a gyermek mielőbbi hazakerülését.

A család- és gyermekjóléti szolgálat **a családban jelentkező nevelési problémák és hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából**

- a) olyan szabadidős és közösségi programokat szervez, amelyek megszervezése, vagy az azokon való részvétel a rossz szociális helyzetben lévő szülőknek aránytalan nehézséget okozna, és
- b) kezdeményezi a köznevelési intézményeknél, az ifjúsággal foglalkozó szociális és kulturális intézményeknél, valamint az egyházi és a civil szervezeteknél az a) pont szerinti programok megszervezését,
- c) tájékoztatja a szülőt az ellátási területén lévő gyermekek esélynövelő szolgáltatásainak tartalmáról és igénybevételének feltételeiről, valamint személyes közreműködéssel segíti e szolgáltatások igénybevételét és ezáltal a gyermek veszélyeztetettségének megelőzését és megszüntetését.

A hivatalos ügyek intézésében való közreműködés körében a család- és gyermekjóléti szolgálat

- a) segítséget nyújt a szolgáltatást igénybe vevők ügyeinek hatékony intézéséhez,
- b) tájékoztatást nyújt az igénybe vehető jogi képviselő lehetőségéről,
- c) a gyámhivatal, valamint a család- és gyermekjóléti központ felkérésére a gyermekvédelmi nyilvántartás megfelelő adatlapját kitöltve környezettanulmányt készít, és
- d) a gyámhivatal felkérésére a gyámhatóságokról, valamint a gyermekvédelmi és gyámügyi eljárásról szóló 149/1997. (IX. 10.) Korm. rendelet (a továbbiakban: Gyer.) 47/A. § (6) bekezdése alapján tájékoztatást nyújt az örökbefogadott gyermek fejlődéséről, körülményeiről és a családba való beilleszkedéséről.

Amennyiben a család- és gyermekjóléti szolgálat a család- és gyermekjóléti központ szakmai támogatását igényli, vagy a család- és gyermekjóléti központ feladatkörébe tartozó szolgáltatás, intézkedés szükségessége merül fel, esetmegbeszélést kezdeményez.

A gyermeket fenyegető közvetlen és súlyos veszély esetén a család- és gyermekjóléti szolgálat haladéktalanul, a család- és gyermekjóléti központ értesítése mellett, közvetlenül tesz javaslatot a hatóság intézkedésére.

A Család- és Gyermekjóléti Szolgálat jelzőrendszeri feladatai

Az észlelő-és jelzőrendszer megszervezése, működtetése és koordinálása a család-és gyermekjóléti szolgálat feladata.

A Gyvt. 17. §-a és az Szt. 64. § (2) bekezdése szerinti, a gyermek veszélyeztetettségét, illetve a család, a személy krízishelyzetét észlelő rendszer (a továbbiakban: jelzőrendszer) működtetése körében a család- és gyermekjóléti szolgálat

- a) figyelemmel kíséri a településen élő családok, gyermekek, személyek életkörülményeit, szociális helyzetét, gyermekjóléti és szociális ellátások, szolgáltatások iránti szükségletét, gyermekvédelmi vagy egyéb hatósági beavatkozást igénylő helyzetét,
- b) a jelzésre köteles szervezeteket felhívja jelzési kötelezettségük írásban - krízishelyzet esetén utólagosan - történő teljesítésére, veszélyeztetettség, illetve krízishelyzet észlelése esetén az arról való tájékoztatásra,
- c) tájékoztatja a jelzőrendszerben részt vevő további szervezeteket és az ellátási területén élő személyeket a veszélyeztetettség jelzésének lehetőségéről,
- d) fogadja a beérkezett jelzéseket, felkeresi az érintett személyt, illetve családot, és a szolgáltatásairól tájékoztatást ad,
- e) a probléma jellegéhez, a veszélyeztetettség mértékéhez, a gyermek, az egyén, a család szükségleteihez igazodó intézkedést tesz a veszélyeztetettség kialakulásának megelőzése, illetve a veszélyeztetettség megszüntetése érdekében,

- f) veszélyeztetettség esetén kitölti a gyermekvédelmi nyilvántartás vonatkozó adatlapjait,
- g) az intézkedések tényéről tájékoztatja a jelzést tevőt, feltéve, hogy annak személye ismert, és ezzel nem sérti meg a Gyvt. 17. § (2a) bekezdése szerinti zárt adatkezelés kötelezettségét,
- h) a beérkezett jelzésekről és az azok alapján megtett intézkedésekről heti rendszerességgel jelentést készít a család- és gyermekjóléti központnak,
- i) a jelzőrendszeri szereplők együttműködésének koordinálása érdekében esetmegbeszélést szervez, az elhangzottakról feljegyzést készít,
- j) egy gyermek, egyén vagy család ügyében, az esetmenedzser, esettől függően a kijelölt járási jelzőrendszeri tanácsadó részvételével, lehetőség szerint az érintetteket - beleértve az ítélőképessége birtokában lévő gyermeket - és a velük foglalkozó szakembereket is bevonva esetkonferenciát szervez,
- k) éves szakmai tanácskozást tart és éves jelzőrendszeri intézkedési tervet készít, és
- l) a kapcsolati erőszak és emberkereskedelem áldozatainak segítése érdekében folyamatos kapcsolatot tart az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálattal.

Jelzőrendszeri tagok:

- a) az egészségügyi szolgáltatást nyújtók, így különösen a védőnői szolgálat, a házi orvos, a házi gyermekorvos,
- b) a személyes gondoskodást nyújtó szolgáltatók,
- c) a köznevelési intézmények,
- d) a rendőrség,
- e) az ügyészség,
- f) a bíróság,
- g) a pártfogó felügyelői szolgálat,
- h) az áldozatsegítés és a kárenyhítés feladatait ellátó szervezetek,
- i) a menekülteket befogadó állomás, a menekültek átmeneti szállása,
- j) az egyesületek, az alapítványok és az egyházi jogi személyek,
- k) a munkaügyi hatóság,
- l) a javítóintézet,
- m) a gyermekjogi képviselő,
- n) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró megyei kormányhivatal,
- o) az állam fenntartói feladatainak ellátására a Kormány rendeletében kijelölt szerv.

Az éves tanácskozás a településszintű jelzőrendszeri hálózat működésének minden tag részvételével elkészített írásbeli beszámolókon alapuló éves helyzetfeltárása, és annak rendszerezett visszacsatolása a szakma, a fenntartó, a helyi közösség számára. A 15/1998. (IV. 30.) (NMr. 9.§(5) bekezdés értelmében az éves szakmai tanácskozást minden év február 28-áig kell megszervezni és arra meg kell hívni:

- a) a települési önkormányzat polgármesterét, a képviselő-testület tagját (tagjait) és a jegyzőt,
- b) a gyermekjóléti alapellátást és a szociális alapszolgáltatást nyújtó szolgáltatások fenntartóit,
- c) a településen szociális, gyermekjóléti, gyermekvédelmi ellátást biztosító intézmények képviselőit,
- d) a jelzőrendszer tagjainak képviselőit,
- e) a gyámhivatal munkatársait,
- f) a fiatalok pártfogó felügyelőjét, megelőző pártfogó felügyelőjét, és
- g) a gyermekvédelmi és gyámügyi feladatkörében eljáró fővárosi és megyei kormányhivatalban működő gyermek- és ifjúságvédelmi koordinátort.

Az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet a család- és gyermekjóléti szolgálat az éves szakmai tanácskozást követően minden év március 31-éig készíti el. Az intézkedési terv tartalmazza a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait, az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket, az éves célkitűzéseket, és a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Családsegítés

A családsegítés a szociális vagy mentálhigiénés problémák, illetve egyéb krízishelyzetek miatt segítségre szoruló személyek, családok számára az ilyen helyzethez vezető okok megelőzése, a krízishelyzet megszüntetése, valamint az életvezetési képesség megőrzése céljából nyújtott szolgáltatás.

Az 1993. évi III. törvény 64. § (4) alapján családsegítés keretében biztosítani kell

- a) a szociális, életvezetési és mentálhigiénés tanácsadást,
- b) az anyagi nehézségekkel küzdők számára a pénzügyi, természetbeni ellátásokhoz, továbbá a szociális szolgáltatásokhoz való hozzájutás megszervezését,
- c) a szociális segítőmunkát, így a családban jelentkező működési zavarok, illetve konfliktusok megoldásának elősegítését,
- d) a közösségfejlesztő programok szervezését, valamint egyéni és csoportos készségfejlesztést,
- e) a tartós munkanélküliek, a fiatal munkanélküliek, az adósságterhekkel és lakhatási problémákkal küzdők, a fogyatékosokkal élők, a krónikus betegek, a szenvedélybetegek, a pszichiátriai betegek, a kábítószer-problémával küzdők, illetve egyéb szociálisan rászorult személyek és családtagjaik részére tanácsadás nyújtását,
- f) a kríziskezelést, valamint a nehéz élethelyzetben élő családokat segítő szolgáltatásokat,
- g) Gyvt. 40/A. § (2) bekezdés a) pont ad) alpontja szerinti készenléti szolgálatot az (1) bekezdés szerinti személyek számára,
- i) a nagy létszámú intézmények átalakítását követően támogatott lakhatást igénybe vevők utánkövetését biztosító eszményes feladatokat.

Az 1993. évi III. törvény 64. § (6) szerint családsegítés a gyermekjóléti szolgáltatással egy szolgáltató - a család- és gyermekjóléti szolgálat - keretében működtethető.

A szolgáltatások igénybevételének módja és feltételei, a szolgáltató és az igénybevevő közötti kapcsolattartás módja

A Család-és gyermekjóléti Szolgálat szolgáltatásait

- önkéntesen vehetik igénybe az egyének, gyermekek és szüleik vagy gondozóik, illetve cselekvőképességükben korlátozott személyek,
- a jelzőrendszer jelzését kezdeményezzük a kapcsolatfelvételt,
- a hatóság (gyámhivatal) kötelezi az egyént, a gyermeket, a szülőt a szolgáltatás igénybevételére.

Az igénybevétel feltételei

- A Család-és gyermekjóléti Szolgálat által biztosított szolgáltatások (általános és speciális) igénybevétele térítésmentes.

A Család-és gyermekjóléti Szolgálat 2018. évi tevékenysége

Szakmai tevékenység adatai

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.

1. sz. táblázat

sorszám	Megnevezés	Szakmai tevékenység halmozott száma	Szolgáltatásban részesülők száma
1	Információnyújtás	198	32
3	Tanácsadás	117	12
4	Ügyintézéshez segítségnyújtás	21	8
6	Esetkonferencia	1	2
7	Esetkonzultáció	17	7
9	Családlátogatás	174	47
10	Adományközvetítés	131	32
11	Összesen	659	140

A Család-és gyermekjóléti Szolgálat szakmai tevékenységei között magas számban fordul elő a tanácsadás, és az információnyújtás. A családsegítőkhöz a kliensek jellemzően információkéréssel, hivatalos ügyek intézéséhez való segítségnyújtás miatt fordulnak. Az ügyfelek sok esetben járatlanok az ügyintézésben, mely az alacsony iskolai végzettséggel összefüggésbe hozható. Az információnyújtás és a családlátogatások számát jelentősen emeli, hogy a Család-és gyermekjóléti Szolgálat havonta személyesen tájékoztatja a Rászoruló Személyeket Támogató Operatív Program keretein belül élelmiszert és alapvető fogyasztási cikket tartalmazó csomagra jogosultakat a csomagozás időpontjáról.

A családsegítők a mindennapi munkájuk során szociális, életvezetési, mentálhigiénés tanácsadást nyújtnak. A családlátogatás a szociális munka egyik legfontosabb tevékenysége, az esetkezelés folyamatának szerves része.

A szolgálatnál megjelent igénybe vevő személyek száma nem és korcsoport szerint (fő)

2018. 01. 01 - .2018. 12. 31.

2. sz. táblázat

sorszám	igénybevétel módja	Nem, életkor	0-2	3-5	6-13	14-17	18-24	25-34	35-49	50-61	62 éves és idősebb	családok száma
			éves									
1	együtműködési megállapodás alapján	férfi	3	2	4				1			
2		nő		4	3	2		2	4			
3		összesen		3	6	7	2		2	5		
4	nem együtműködési megállapodás alapján	férfi					2	1	3	3	2	
5		nő					10	8	4	2	5	
6		összesen					12	9	7	5	1	

Jellemzően magasabb a női igénybe vevők száma, főként a 18 – 34 éves korosztályból.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma gazdasági aktivitás szerint (fő) (a szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján vette igénybe)

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.

3. sz. táblázat

sorszám	Gazdasági aktivitás	Fő	Ebből (a-ból): nő/lány
		a	b
1	Foglalkoztatott	1	
2	Munkanélküli	1	1
3	Inaktív	7	7
4	Ebből (03-ból): nyugdíjas		
5	Ebből (03-ból): 15 éves vagy idősebb tanuló	1	1
6	Eltartott 0-14- éves korú gyermek	16	7
7	Összesen	25	15

A szolgáltatási igénybe vevők gazdasági aktivitását tekintve megállapítható, az inaktív ügyfelek száma a legmagasabb, mely összefüggésbe hozható azzal, hogy a szolgáltatást igénybe vevők között magasabb számban a női igénybe vevők vannak többségben.

A szolgáltatást igénybe vevő személyek száma legmagasabb iskolai végzettség szerint (fő) (a szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján vette igénybe)

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.

4. sz. táblázat

sorszám	Iskolai végzettség	Fő	Ebből (a-ból): 0-17 éves	Ebből (a-ból): nő/lány
		a	b	c
1	Általános iskola nyolc osztályánál kevesebb	19	18	10
2	Általános iskola nyolc osztálya	5		5
3	Befejezett szakmunkásképző iskola, szakiskola	1		
4	Befejezett szakközépiskola			
5	Befejezett gimnázium			
6	Érettségire épülő befejezett OKJ iskola			
7	Felsőfokú iskola (főiskola, egyetem)			
8	Összesen	25	18	15

Az iskolai végzettség tekintetében megállapítható, hogy az általános iskola nyolc osztályánál kevesebb és az általános iskola nyolc osztályával rendelkezők veszik igénybe a szolgáltatást.

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma a családok összetétele szerint (a szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján vette igénybe)

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.

5. sz. táblázat

sorszám	Családi összetétel	Családok száma
1	Egyedül élő	
	Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők gyermek nélkül	
2	Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 1-2 gyermekkel	1
3	Házastársi (élettársi) kapcsolatban együtt élők 3 vagy több gyermekkel	2
4	Egy szülő/törvényes képviselő 1-2 gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	3
5	Egy szülő/törvényes képviselő 3 vagy több gyermekkel (eltartott fiatal felnőttel)	1
6	Egyéb	
7	Összesen	7

A családi összetételt vizsgálva látható, hogy kizárólag gyermekes családok szerepelnek az együttműködési megállapodással rendelkező igénybe vevők között.

A szolgáltatást igénybe vevő családok száma elsődleges probléma szerint és a problémák halmozott száma (a szolgáltatást együttműködési megállapodás alapján vette igénybe)

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.

6. sz. táblázat

sorszám	a probléma típusa	családok száma az elsődleges probléma szerint	problémák halmozott száma (db) (elsődlegessel együtt)
4	elhanyagolás	4	4
5	ebből oktatási nevelési elhanyagolás	1	1
6	gyermeknevelési	1	1

7	magatartászavar, teljesítményzavar	1	1
9	egyéb	1	1
10	összesen	7	7

A szolgáltatást igénybe vevő családok esetében elhanyagolás, gyermeknevelési probléma és magatartás zavar tapasztalható.

Az elhanyagolás a kiskorú gyermekek fizikai elhanyagolásából, és oktatási nevelési elhanyagolásból eredt.

A veszélyeztetett kiskorúak (0-17 évesek) adatai

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.

7. sz. táblázat

sorszám	okok	az érintett gyermekek száma a veszélyeztetettség fő oka szerint
1	nyilvántartott veszélyeztetett kiskorúak száma	18
2	környezeti főcsoport összesen	14
3	ebből (2-ből) gyermek fizikai elhanyagolása	14
4	magatartási főcsoport összesen	2
5	ebből (4-ből) tankötelezettség elmulasztása	1
6	ebből (4-ből) egyéb	1
7	egészségi főcsoport összesen	2
8	ebből (7-ből) magatartás- vagy tanulási zavar	2
9	családok száma, amelyekben a veszélyeztetett kiskorúak élnek	7

A környezeti főcsoportnál a gyermek közvetlen környezete az irányadó, amely befolyásolja életét, fejlődését. A magatartási főcsoport a kiskorú gyermek negatív magatartási, viselkedési formájából vagy szenvedélybetegségéből adódó veszélyeztetettséget jelenti. Az egészségi főcsoport a gyermek egészségi problémájából és/vagy tanulási nehézségeiből adódó veszélyeztetettséget veszi számba. A környezeti gondokon belül a gyermek fizikai elhanyagolása volt a veszélyeztetettség vezető oka. A magatartási főcsoporton belül a tankötelezettség elmulasztása volt a fő veszélyeztetettség. Az egészségi főcsoporton belül a magatartás- vagy tanulászavar fordult elő.

Az észlelő és jelzőrendszer által küldött jelzések száma

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.

8. sz. táblázat

sorszám	megnevezés	0-17 évesekkel kapcsolatban megküldött jelzések száma	Nagykorú személyekkel kapcsolatban megküldött jelzések száma
1	egészségügyi szolgáltató	3	2
2	ebből (1-ből): védőnői jelzés	3	2
3	köznevelési intézmény	15	
4	önkormányzat, jegyző	1	
5	személyes gondoskodást nyújtó szociális szolgáltató	1	
6	ebből (5-ből): család-és gyermekjóléti szolgálat	1	
7	összesen	20	2
8	a jelzésekkel érintett személyek száma	16	1

A legtöbb esetben az oktatási intézmények pedagógusai éltek jelzéssel a gyermekjóléti szolgálat felé, amennyiben a gyermekek veszélyeztetettségét észlelték. Ezt követően a védőnő élt legtöbb jelzéssel. A települési önkormányzat jegyzője és más család-és gyermekjóléti szolgálat is élt jelzési kötelezettségével.

Új együttműködési megállapodás alapján szociális segítő tevékenységben érintett kiskorúak (0-17 évesek) száma a kapcsolatfelvétel módja szerint

2018. 01. 01. - 2018. 12. 31.

9. sz. táblázat

sorszám	kapcsolatfelvétel módja	gyermekek száma
1	jelzőrendszer által kezdeményezett	3
2	összesen	3

A kapcsolatfelvétel a jelzőrendszer kezdeményezésére indult.

A Család-és gyermekjóléti Szolgálat 2018. évben a 15/1998. (IV. 30.) NM rendelet 9.§ (5) bekezdésében foglaltaknak megfelelően 2018. február 26. napján megtartotta éves szakmai tanácskozását. Az éves szakmai tanácskozás célja a település szociális és gyermekvédelmi helyzetének bemutatása, fejlesztési irányainak meghatározása, valamint a helyi közösség és a döntéshozók érzékenyítése.

Az éves szakmai tanácskozást követően a Család-és gyermekjóléti Szolgálat elkészítette az éves jelzőrendszeri intézkedési tervet.

Az intézkedési terv a következőket tartalmazza:

- a jelzőrendszeri tagok írásos beszámolójának tanulságait,
- az előző évi intézkedési tervből megvalósult elemeket,
- az éves célkitűzéseket,
- a településre vonatkozó célok elérése és a jelzőrendszeri működés hatékonyságának javítása érdekében tervezett lépéseket.

Az év folyamán hat alkalommal *szakmaközi megbeszélés* szervezésére, lebonyolítására került sor.

A szakmaközi megbeszélés megtartásának időpontjai és témái a következők voltak:

- 2018. március 19. - Jelzőrendszer működése
- 2018. június 11. - Iskolaérettség
- 2018. június 18. - Bűnmegelőzés
- 2018. október 03. - A tanévkezdés tapasztalatai, nehézségei
- 2018. november 15. - A Magyar Máltai Szeretet Szolgálat tevékenységének bemutatása
- 2018. december 10. - Együttműködési lehetőségek a családban jelentkező nevelési hiányosságok káros hatásainak enyhítése céljából

Egyéb feladatok:

- **Gyermekétkeztetés igénybe vételéhez segítségnyújtás**

A család-és gyermekjóléti szolgálat feladata a szünidei gyermekétkeztetésre jogosult hátrányos helyzetű és a rendszeres gyermekvédelmi kedvezményben részesülő, halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő családok felkeresése. A szünidei gyermekétkeztetés igénybe vételének lehetőségéről a települési önkormányzat jegyzője írásban tájékoztatja a hátrányos és halmozottan hátrányos helyzetű gyermeket nevelő szülőt. A kérelem kitöltéséhez és benyújtásához a család- és gyermekjóléti szolgálat segítséget biztosít a jogosult szülők számára.

- **Környezettanulmány készítése**

A család-és gyermekjóléti szolgálat felkérésre környezettanulmányt készít.

A következő esetben készült környezettanulmány:

- A Szabolcs- Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Vásárosnaményi Járási Hivatal Hatósági, Gyámügyi és Igazságügyi Osztály felkérésére gondnoksági ügyben. A környezettanulmány a gondnokolt lakóhelyén került elkészítésre a gondnokolt életkörülményeire és életvitelére vonatkozóan a gondnok számadásának elbírálása érdekében.
- **Magántanulóvá nyilvánítás véleményezése**

A magántanulóvá nyilvánítás feltétele, hogy az iskola a területileg illetékes gyermekjóléti szolgálat szakmai véleményét beszerezze.

3.1. Gyermek napközbeni ellátása

A gyermekek napközbeni ellátása Olcsva községben lévő óvodában, az iskolai napközben (Vásárosnamény-Vitkai városrészen lévő iskolában) és lehetőség szerint nyári napközben valósul meg. A bölcsődei ellátást az önkormányzat a Társulás útján biztosítja.

Bölcsőde

A Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Kistérségi Fejlesztési Iroda Beregi Mesevarázs Birodalom Bölcsőde 2016. július 25-én megkezdte működését.

A bölcsőde nyitva tartása:

Hétköznap: 7.00-17.30-ig.

A bölcsőde ünnepnapokon zárva tart.

A nyári és téli leállásokat a szülők igényeihez igazodva a fenntartó állapítja meg.

A téli leállás az ünnepnapokra és a két ünnep közötti időszakra terjed ki.

A bölcsőde engedélyezett férőhely száma: 28 fő.

A bölcsőde 2016. augusztus 1. napján nyitotta meg kapuit a gyermekek és szülei előtt. Olcsva község lakosai is igénybe vették, veszik a bölcsődei szolgáltatást.

Olcsva Község Önkormányzata területéről 2018. évben két fő gyermek részesült bölcsődei ellátásban.

Az **óvoda** a gyermek hároméves korától a tankötelezettség kezdetéig nevelő intézmény. A óvodai nevelés a gyermek neveléséhez szükséges, a teljes óvodai életet magában foglaló foglalkozások keretében folyik. Az óvoda a gyermek hároméves korától ellátja – a Gyvt. szerint – a gyermek napközbeni ellátásával összefüggő feladatokat is.

Olcsva Község Önkormányzata az óvodás korú gyermekek napközbeni ellátását a Játékország Óvodái székhelyén, illetve helyben lévő telephelyén biztosítja. Olcsva településen egy csoporttal működik az óvoda.

Önkormányzatunk Vásárosnamény Város Önkormányzatával Társulási Megállapodást kötött a feladat ellátására.

A társulás neve: Vásárosnamény Város, valamint Olcsva Községek Óvoda Fenntartó Társulása.

A Társulás székhelye: 4800 Vásárosnamény, Tamási Áron u. 1.

2018. évben 23 fő volt a beíratott gyermekek száma. Az óvoda szinte teljes kihasználtsággal működik. További csoportszobák kialakítására jelenleg nincs szükség. Az óvodás korú gyermekek napközbeni ellátása Olcsva Község óvodájában minden év június 30. napjáig biztosított, ezt követően a Vásárosnamény Város Játékország óvodáiban megoldott a napközbeni ellátás az igénybevevő családok számára.

Olcsva településen iskola nem működik, a közeli város (Vásárosnamény-Vitka) általános iskoláiban járnak a tanköteles korú gyermekek.

3.2. Gyermekek átmeneti gondozása

A gyermekek átmeneti gondozása keretében a gyermek testi, érzelmi és erkölcsi fejlődését elősegítő, az életkorának, egészségi állapotának és egyéb szükségleteinek megfelelő étkeztetéséről, ruházattal való ellátásáról, mentálhigiénés és egészségügyi ellátásáról, gondozásáról, neveléséről, lakhatásáról (teljes körű ellátásáról) kell gondoskodni. A gyermekek átmeneti gondozása megszervezhető helyettes szülőnél, gyermekek átmeneti otthonában, vagy családok átmeneti otthonában.

Önkormányzatunk önálló intézményt e feladat ellátására nem tart fenn, a 15/2015.(V. 27.) önkormányzati határozatával feladat-ellátási szerződést kötött határozatlan időre a Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetével.

NYITOTT - Ház Anya- Gyermek Segítőotthon:

Fenntartó adatai:

Neve: Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár –Bereg –Megyei Szervezete
Székhelye: 4400 Nyíregyháza, Malom utca 3.
Képviselője: Gurály Edina Erzsébet megyei igazgató
Cégjegyzékszám:7. P.k.61118/1993/4 - 5525
Adószám:19202451-2-15

Az intézmény adatai:

Neve: Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár- Bereg Megyei Szervezete NYITOTT-HÁZ Anya-
gyermek Segítő Otthona
Székhelye: 4481 Nyíregyháza- Sóstóhegy, Aranykalász sor 54.
Vezető neve: Glückmanné Pintér Judit
Működésének területe: országos
Engedélyezett férőhelyek száma: 30 fő

Az intézmény általános bemutatása

A Családok Átmeneti Otthona működésének alapját az 1997.évi XXXI. törvény „A Gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról” a 15/1998. (IV.30.) NM rendelet a „Személyes gondoskodást nyújtó gyermekjóléti, gyermekvédelmi intézmények, valamint személyek szakmai feladatairól és működés feltételeiről” adja. A fent említett jogszabályi háttér alapján a Családok Átmeneti Otthona folyamatos munkarend szerint működő bentlakásos intézmény, amely a gyermekjóléti alapellátás keretében a gyermek és szülője számára alaptevékenységként biztosítja a GYVT 51. § (1) bekezdése szerinti átmeneti gondozást, illetve a szülő és gyermeke együttes lakhatását otthonszerű elhelyezés formájában. A Családok Átmeneti Otthona biztosítja a szülő számára a gyermekével való együttes lakhatást, és a szükség szerinti további ellátást, segítséget nyújt a szülőnek gyermeke teljes körű ellátásához, gondozásához, neveléséhez és közreműködik a család otthontalanságának megszüntetésében, helyzetének rendezésében. A Családok Átmeneti Otthonában tartózkodás ideje 12 hónap, ami egyszeri indokolt esetben 6 hónappal, vagy a tanítási év végéig meghosszabbítható.

Az intézménybe való bekerülés módja

- az ellátás igénybevétele önkéntes, az otthontalanná vált szülő, törvényes képviselő, gyám kérelmére történik
- személyesen a kliens jelentkezése útján
- külső szakember ajánlása alapján
- családgondozói ajánlás alapján az intézményvezető dönt a bekerülésről
- a családoknak vállalniuk kell az együttműködést az intézménnyel, a kapcsolattartást az illetékes Gyermekjóléti Szolgálattal, a havi térítési díj megfizetését

Az intézményből való kikerülés okai

- a jogszabályban meghatározott idejű elhelyezési- illetve a meghosszabbított-időtartam leteltével
- a jogosultsági feltételek megszűnésével
- a törvényes képviselő kezdeményezésére
- a házirend szabályainak többszöri, súlyos megsértése esetén, illetve ha az ellátottak olyan életvitelt folytatnak, mely az intézmény működésével összeegyeztethetetlen
- ha az ellátást indokló veszélyeztető tényező már nem áll fenn

Az ellátandó célcsoport

- a hozzátartozók közötti erőszak miatt krízishelyzetbe került,

- az otthontalanná vált,
- családi krízis következtében védelmet kereső,
- szociális krízisbe került édesanya vagy gyám és gyermekei

Az intézmény célja

- segítséget nyújt a szülőnek gyermeke ellátásban tanácsadással, természetbeni segítségnyújtással
- az intézmény a szociális munka eszközeivel komplex családgondozást nyújtva segíti a családot az otthontalanság megszüntetésében
- szakszerű életvezetési, mentálhigiénés ellátást biztosít az ellátottak önállóságra való képességének fokozása érdekében
- jogi, pszichológiai, fejlesztőpedagógiai szolgáltatást biztosít

Az intézmény ellátási területe Magyarország közigazgatási területe.

Személyi feltételek

A Családok Átmeneti Otthona személyi feltételei megfelelnek a 15/1998. (IV.30.) NM rendeletben előírt feltételeknek. 2018-ban egy családgondozó és két gondozó kolléga vált meg intézményünkötől, helyüket sikerült megfelelő szakmai képesítéssel rendelkező szakemberekkel pótolni.

Szervezeti felépítés:

- 1 fő intézményvezető (szakvizsgázott szociálpedagógus)
- 2 fő családgondozó (egészségfejlesztő mentálhigiénikus, szociális munkás)
- 1 fő családgondozó (szociális munkás) Félutas Házban elhelyezett családdal foglalkozik
- 1 fő családgondozó (szociális munkás) krízisellátásban foglalkoztatott
- 4 fő gondozó (3 fő gyermek- és ifjúsági felügyelő; 1 fő gyógypedagógiai asszisztens képzésben vesz részt)
- 1 fő pszichológus (klinikai szakpszichológus) megbízási szerződéssel
- 1 fő jogász (szakirányú végzettséggel) megbízási szerződéssel
- 1 fő fejlesztőpedagógus (pedagógus) megbízási szerződéssel

Tárgyi feltételek

Az otthon 30 férőhellyel működik, szintenként 4-4 lakószoba található. Az intézmény biztosítja a napi életvitelhez szükséges felszereléseket. A családok önellátók, az otthon étkezést nem biztosít, közös konyha, étkező nyújt lehetőséget a háztartás vezetésére. Mindkét szinten vizesblokk, akadálymentesített fürdőszoba, tároló helyiség, az alagsorban mosókonyha - ahol több mosógép és szárítógép segíti az anyákat a házimunkában-, illetve közösségi helyiség áll a lakók rendelkezésére. Az intézmény zárt udvarral rendelkezik, ahol az EU szabványnak megfelelő fa játszótér, kiépített szalonnasütő szolgálja a szabadidő hasznos eltöltését. A családok védelmét négyállású kamera- és beléptető rendszer videó telefontal biztosítja.

Az elmúlt évben is fokozott figyelmet fordítottunk az állagmegőrzésre. A családok kiköltözésekor minden esetben tisztasági festést végeztünk a lakószobákban. A nyár folyamán az ablakokra új szúnyogháló került. A fűtés idény végén sor került a rendszer átmosására. Több háztartási gépet (kombinálthűtő, fagyasztó, gáztűzhely)cseréltünk ki,új, energiatakarékos eszközre. Háztartási kisgépeket (vasaló, porszívó, mikrohullámú sütő) vásároltunk. Az udvar karbantartásához fűkaszát vettünk. Megkezdtük az intézményben lévő beltéri ajtók, és a lakószobákban lévő ágyak cseréjét, amelyet az idei évben szeretnénk befejezni.

Statisztikai adatok

2018-ban 37 család költözött az intézménybe,37 anya, 115 gyermekkel.

22 családnál a szülő, 5 családnál más CSÁO, 10 családnál a Gyermekjóléti Szolgálat kezdeményezte az elhelyezést. A 2017-ről áthúzódó gondozottak száma 24 fő. 7 édesanya és 17 gyermek. Az összellátotti létszám 2017-ben: 176 fő. A gondozási napok száma: 10 359. A védelembe vett gyermekek száma: 61 fő. A korábbi évhez képest a védelembe vett gyermekek száma szinte nem változott, miközben a családok száma jelentősen nőtt. A 2018. évben is megmaradt az a tendencia, miszerint nyáron nagyobb kihasználtsággal működünk, mint a téli időszakban. Az iskolakezdéstől december végéig viszont folyamatosan csökkent a jelentkezők és a felvett családok száma. A decemberi hónap szintén magas létszámú volt. A bent élő családok számának az ünnepek közeledtével a nagyobb támogatásra, így kevésbé cserélődnek, költöznek haza ebben az időszakban. Jellemző, hogy az anyák átlagosan 3-4 hónapig vették igénybe az ellátást. A korábbi évhez képest idén több család (7) volt, aki csak pár napig vette igénybe a szolgáltatást, ezért is nőtt az összes igénybevevők száma. A családok kigondozása albérletbe, beköltözési címükre, illetve más családok otthonába történt. Az anyák jellemzően alacsony iskolai végzettséggel rendelkeznek ezért munkába állításuk nehezített. Jövedelmük többnyire a családtámogatásokból áll.

Napi szinten eleget tettünk jelentési kötelezettségünknek a KENYSZI felé, a beköltözőket, illetve az idei évtől a várakozó listán lévőket is regisztráljuk a TEVADMIN rendszerbe.

Szakmai munka

Minden beköltöző családdal az intézmény megállapodást köt, amely tartalmazza az intézmény által nyújtott szolgáltatásokat, az igénybevevők adatait, a szülő vállalásait gyermekei ellátásában, az ellátás kezdetének időpontját, a gondozás szülő által meghatározott időtartamát, és a fizetendő térítési díj összegét. Mivel az ellátás igénybevétele önkéntes, a család bármikor kérheti a gondozás megszüntetését. A beköltözésnél minden család külön szobában kap elhelyezést. A családot fogadó szakember elkíséri őket a szobába és azonnali helyzetfelmérést készít a családról ellátottságuk, személyes irataik, anyagi helyzetük tekintetében. Ha hiányos a felszerelésük, ellátja őket élelemmel, ágyneművel, tisztálkodáshoz szükséges eszközökkel. Előfordul, hogy annyira fáradt a család, hogy tisztálkodás után szeretne lepihenni, ezt tiszteletben tartva a következő napra halasztódik a személyes iratok áttekintése, a szükséges, törvény által előírt nyomtatványok közös értelmezése, kitöltése. A családgondozó- gondozó kolléga ismerteti jogaikat, kötelezéseiket az otthonban való tartózkodás ideje alatt. Ekkor ismeri meg a család a Családok Átmeneti Otthonának Házirendjét is.

A családgondozó a beköltözésről értesíti a család lakóhelye szerinti Gyermekjóléti Szolgálatot és a Nyíregyházi Család és Gyermekjóléti Központot. Ha két éven belül másodszor tért vissza a család, akkor a Gyámhivatalt is. Majd a családdal közösen elkészíti a gyermekekre és a családra vonatkozó egyéni gondozási nevelési tervet, amely azokat az egymásra épülő feladatokat tartalmazza, melyek megvalósulásával az anya önálló életvezetési képessége fenntartható. A családgondozás elsődleges célja az anya önbizalmának, önértékelésének erősítése, az anya- gyermek kapcsolat erősítése, az anya munkaerő-piaci integrációja.

A családgondozói munka kiemelt része a gyermekek gondozása, fejlesztése, tanulmányi előmenetelük nyomon követése. Az itt lakó gyermekek a Nyíregyházi Arany János Gimnázium Általános Iskola és Kollégiumba, az alsó tagozatosak a Sóstóhegyi Szabó Lőrinc Tagintézménybe járnak. Óvodásaink az Eszterlanc Északi Óvoda Sóstóhegyi Tagintézményébe kerülnek felvételre. Családgondozóink jó kapcsolatot ápolnak az oktatási és nevelési intézmények vezetőivel, így gyermekeink a beköltözés utáni napon már beiratkoznak az iskolába, óvodába. Napi kapcsolatban vannak kollégáink az osztályfőnökökkel, így első kézből kapnak tájékoztatást a gyermek tanulmányi előmeneteléről, esetleges hiányosságokról, amelyet az intézményben a fejlesztő pedagógus bevonásával pótolnak. Az otthon földszinti társalgójában tanuló sarkot alakítottunk ki, ahol a gyermekek nyugodt környezetben gyakorolhatnak, készíthetik el iskolai feladataikat. Ehhez az intézmény dolgozói segítséget nyújtanak. A gondozók segítik az anyákat gyermekeik ellátásában, tanácsokkal látják el a személyi higiénével, a táplálkozással, a környezetük rendben tartásával kapcsolatban.

Az intézménybe hetente járó pszichológus egyéni beszélgetések során segít az anyáknak az önértékelési zavarok, traumák feloldásában, a gyermekek magatartási problémáinak kezelésében. A gyermekek konfliktus kezeléshez, beilleszkedési zavarok, és indulat kezeléshez kaptak megsegítést.

Jogásznak segítségét távol tartással, gyermekelhelyezéssel, válókereset megírásával kapcsolatban kérték lakóink.

A védőnő heti rendszerességgel keresi fel, és látja el tanácsokkal a kisgyermekes anyákat.

Szabadidős programok

A 2018. évben is színes farsangi mulatsággal kezdtük a programok sorát februárban. A dolgozók és a lakók farsangi fánkot sütöttek, a gyermekek jelmezbe öltöztek.

Márciusban megemlékeztünk a nemzeti ünnepünkről. Az Adelante Alapítvány munkatársai 10 alkalmas előadás sorozatot tartottak az édesanyáknak a függőségekről.

Áprilisban Húsvét alkalmából tojást festettek, kalácsot sütöttek, közös ebédet főztek a családok. Húsvét reggelén hagyományosan a gyermekek tojást kerestek az udvaron.

Májusban Anyák napján a házban lakó gyermekek verssel és saját maguk készítette ajándékokkal lepték meg édesanyjukat. Gyermeknapon, hagyományosan az Első Nyíregyházi Lions Club hozott ajándékokat és közösen szépítették az udvart, a napot közös főzéssel zárták. A június-júliusi hónapokban az ügyeletes kollégák közreműködésével, de az anyák szervezésében többször valósult meg közös főzés, esti szalonnasütés az udvaron. Családjaink többször szerveztek közös játszótéri kirándulást, együtt számos városi rendezvényen is részt vettek.

Augusztusban családi nap keretén belül a családok a Nyíregyházi Tófürdőn töltöttek egy kellemes napot. Októberben a Nyitott bíróság előadássorozat keretében 3 nyíregyházi bírót tartott előadást a családokat érintő témákról. A Látás hónapja alkalmából ismeretterjesztő előadást tartottunk a látáshibákról, a látáskorrekció szükségességéről kora gyermekkorban. Megemlékeztünk nemzeti ünnepünkről, majd a hónap végén Halloween partit rendeztünk a gyerekeknek.

Az adventi időszakban folyamatosan dekoráltuk az intézményt, mikulásra és karácsonyra verssel készültek a gyerekek. Decemberben két alkalommal is ellátogattunk intézményünkbe a Mikulás, egy család, valamint a Mentősök Mentésügyért Alapítvány önkénteseinek közreműködésével. A „Hősképző program” keretén belül, gyakorlattal egybekötött előadást tartott családgondozó kollégánk a téli balesetek megelőzéséről, és bekövetkezés esetén a sérülés ellátásáról. Alapvető kötözési formákat sajátítottak el lakóink. Az intézményi karácsony az ünnepek előtt valósult meg, a támogatóknak köszönhetően nagyon tartalmas csomagokat és szép ajándékokat kaptak az itt élő családok. Az óévet csendes, közös ünnepléssel búcsúztatták lakóink.

Pályázatok:

2018.évben futó és nyertes pályázataink:

- EFOP-1.2.5-16-2016-00017 Félúton- Félutas ház létrehozása Nyíregyházán
A pályázat keretében 2018. évben egy új félutas ház működtetése kezdődött meg
- EFOP -2.2.3-17 Átmeneti és rehabilitációs intézmények korszerűsítése
A pályázat során elvégzik a meglévő épület korszerűsítését, és egy új épületrész épül 5 lakószobával, vizesblokkokkal, konyhával és étkezővel. A férőhelyek száma 3 fővel emelkedik, a lakók elhelyezésének komfortossága nő.
- GYE-17-FEJL-C-1-012. a szenvedélybetegek részére nyújtott alacsonyküszöbű ellátást, utcai szociális munkát, krízisközpontot, titkos menedékházat, Biztos Kezdet Gyerekházat működtető és befogadott szolgáltatók feltételeinek fejlesztésére
Az elnyert támogatásból az intézmény biztonsági kamerarendszerét fejlesztettük, illetve eszközbeszerzésre fordítottuk (tárgyalóasztal, székek, informatikai eszközök)

Ellátási szerződés:

2018. évben, 15 település önkormányzatával volt Ellátási Szerződésünk

sorszám	Település	Fő	A szerződés kezdete	Vége
1.	Demecser	legfeljebb 5 fő	2015. január 01	határozatlan

2.	Nagyszekeres	szabad férőhelyek erejéig	2015. február 23	határozatlan
3.	Nemesborzova	szabad férőhelyek erejéig	2015. február 20	határozatlan
4.	Kisszekeres	szabad férőhelyek erejéig	2015. február 19	határozatlan
5.	Zsarolyán	szabad férőhelyek erejéig	2015. február 19	határozatlan
6.	Mánd	szabad férőhelyek erejéig	2015. február 18	határozatlan
7.	Tiszavid	szabad férőhelyek erejéig, legfeljebb 5 fő	2015. január 05	határozatlan
8.	Vásárosnamény	szabad férőhelyek erejéig	2015. június 01	határozatlan
9.	Olcsva	szabad férőhelyek erejéig	2015. június 01	határozatlan
10.	Nyírbátor	szabad férőhelyek erejéig, legfeljebb 5 fő	2015. április 01	határozatlan
11.	Mándok	szabad férőhelyek erejéig	2015. szeptember 01.	határozatlan
12.	Rakamaz	szabad férőhelyek erejéig	2015. augusztus 17.	határozatlan
13.	Tiszavasvári	szabad férőhelyek erejéig	2016.december 01.	határozatlan
14.	Újfehértó	szabad férőhelyek erejéig	2017.szeptember 19.	határozatlan
15.	Fehérgyarmat	szabad férőhelyek erejéig	2017. november 14.	határozatlan

2018. évben az ellátási szerződéssel rendelkező területekről Tiszavasváriból költözött be egy anya gyermekével. A család felvételét családon belüli erőszak miatt kezdeményezte a Tiszavasvári Gyermekjóléti Szolgálat. Az intézménybe kerülés után a család mindkét tagjával rendszeresen foglalkozott pszichológusunk. A gyermek a sóstóhegyi Szabó Lőrinc Általános iskolába folytatja tanulmányait. A családgondozás folyamán az elsődleges célunk az édesanyát visszavezetni a munka világába. A másik fiatal anyuka két gyermekével Fehérgyarmatról érkezett. Felvételét a fehérgyarmati Gyermekjóléti Szolgálat kezdeményezte a szülők között állandósult konfliktusok miatt. Az édesanya az otthonban eltöltött két nap után visszaköltözött gyermekei apjához Fehérgyarmatra. A tiszavasvári és a fehérgyarmati Gyermekjóléti Szolgálat munkatársaival példaértékű munka kapcsolatot tartunk és tartottunk fenn a család gondozásával kapcsolatban.

Támogatóink közül kiemelkedő szerepet vállaltak:

Az Első Nyíregyházi Lions Club önkéntesei gyermeknapot tartottak.

A Mentősök a Mentésügyért Alapítvány önkéntesei részvételével Mikulás ünnepség volt. Karácsony közeledtével ifjúsági önkéntesek közreműködésével mézeskalácssütés valósult meg az intézményünkben. A körzeti védőnő az év folyamán többször tartott önkéntesként előadást különböző témakörökben az intézményünk lakóinak.

A Nyíregyházi Kenyérgyár, a Kálmánházi Baromfifeldolgozó Kft, az Eismann Automotive, a Kelet-Magyarországi Speciális Mentő Egyesület, a SZIL-MES Kfta Nyírerdő Zrt, az AbbVie Kft. az O&GD a karácsony szebbé tételéhez járult hozzá.

Továbbra is az a tapasztalatunk, hogy az adományok jelentős része a karácsonyi időszakban érkezik és az évnek az első negyedében kevesebben keresik meg az intézményünket. Az iskolai szünetek idején a házban lakó gyermekek részesültek az önkormányzat által biztosított ingyenes gyermekétkeztetésben.

Intézményünk Élelmiszerbankkal való együttműködése szeptemberben megszűnt. Addig napi szinten elszállítottuk és családjaink között szétosztottuk az ALDI Élelmiszerlánc Pazonyi úti üzletéből a rövid lejáratú élelmiszereket, amely többségében pékáru, zöldség és gyümölcs volt. Az ALDI-tól kapott termékek nem segítettek megfelelően a családok napi étellel való ellátását, főzéshez való alapanyagokat nem kaptunk. Az élelmiszerek napi elszállítása sem volt tovább megoldható, így intézményünk kezdeményezte az Élelmiszerbankkal való szerződés felbontását.

Intézményünk az elmúlt évben is terep intézményként szolgált a Debreceni Egyetem Védőnő és Szociálismunkás hallgatói számára.

Magyar Vöröskereszt Szabolcs- Szatmár- Bereg Megyei Szervezetének Anya- Gyermek Segítőotthonának Krízisközpontja

Az intézmény által biztosított programok

A szabadidő irányított eltöltése is elősegíti a szülő- gyermek kapcsolat erősítését. Tapasztalat, hogy a bekerülő szülők egy része maga sem rendelkezik mintával és valós tapasztalattal a családi működésről, ezért figyelmüket fel kell hívni a tudatos nevelés és mintaadás fontosságára. Ennek egyik eszköze a jeles napok megünneplése a családok részvételével. Januárban a télies időjárás, hóesés az udvaron lehetővé tette a hógolyózást, csúszkálást, családi hóemberépítő verseny szervezését. Februárban színes farsangi mulatságot tartottunk. A dolgozók és lakók közösen készítettek jelmezeket és farsangi fánkokat süttünk. Márciusban a nemzeti ünnepünkre megemlékezve zászlót, kokárdát készítettünk, a gyerekek verset tanultak. Húsvét alkalmából beszélgettünk a hagyományos húsvéti ételekről, népszokásokról, lakóinkkal együtt tojást festettünk és kalácsot süttünk. Húsvét reggelén, az udvaron hímes tojás kereső versenyt rendeztünk. Anyák napján a házban lakó gyermekek verssel és saját maguk készített ajándékokkal lepték meg édesanyjukat. 2018.05.27. Az Első Nyíregyházi Lions Club gyereknapja 2018.12.05. Mikulás 3 önkéntes megvalósításával. 2018.12.06. a Mentősök Mentésügyért Alapítvány Mikulása. 2018.12.20 Intézményi Karácsony, melynek főbb támogatói: Kálmánházi Baromfifeldolgozó Kft, Nyíregyházi Kenyérgyár, Eissmann, Kelet-Magyarországi Speciális Mentők, O&GD, SZIL-MES Kft, Nyírerdő Zrt, Kicsi-Póni Játék Nagyker, AbbVie Kft. Továbbra is az a tapasztalatunk, hogy az adományok jelentős része a karácsonyi időszakban érkezik és az évnek az első negyedében kevesebben keresik meg az intézményünket. Az iskolai szünetek idején a házban lakó gyermekek részesültek az önkormányzat által biztosított ingyenes gyermekétkeztetésben.

Szakmai munka bemutatása

A családok átmeneti otthona 2005-ben kezdte meg az intézmény keretén belül a krízisközpont működtetését. Kizárólag a kapcsolati erőszak, gyermekbántalmazás, családon belül a rokonok/ más családtagok által elkövetett abúzus miatt kialakult krízishelyzetben lévő bántalmazott nőknek és gyermekeknek nyújtunk ellátást. A 24 órás ügyeleti rendszeren belül elérhetőek vagyunk. Férőhelyeink alakulásáról naponta értesítjük az Országos Kríziskezelő és Információs Telefonszolgálatot.

A bekerülés módja:

- személyes megkeresés
- OKIT jelzései
- jelzőrendszeres megkeresés (gyermekjóléti szolgálat, rendőrség, közoktatási intézmények, védőnői szolgálat stb.)

A jelzést adó személytől olyan információkat kérünk, mellyel fel lehet térképezni, hogy valóban ez az ellátási forma lesz a legmegfelelőbb a bántalmazott nő és gyermeke krízishelyzetére. Az információk megszerzése után a felvételről a döntést a lehető legrövidebb időn belül meghozzuk (maximum 1 óra). A megfelelő tájékoztatások (szolgáltatás, utazás, biztonsági elemek stb.) után, felkészülünk a kliens/kliensek fogadására. A megérkezést követően a szállás elfoglalása után a fizikai szükségletek kielégítése, a kliens biztonságérzetének, nyugalmanak kialakítása az elsődleges. A bántalmazás nyomai, a fizikai látható, vagy nem látható sérülésekről kérdéseket teszünk fel, annak elbírálása érdekében, hogy szükséges-e orvosi beavatkozás, kórházi kezelés, láttelel elkészítése. Pszichológusunk szükség szerint, akár azonnal

bekapcsolódik a segítő folyamatba. Együttműködve állítjuk össze a gondozási folyamatot, természetesen személyre szabottan. Ennek része a probléma feltárása, és egy hatékony cselekvési terv kidolgozása. A szakmai munka célja, hogy a bántalmazás miatt kialakult krízishelyzet kezelésére az erőforrások rendelkezésre álljanak, komplex ellátásban részesüljön a kliens.

Honnan érkezett a kliens?

Régió	Fő	Felnőtt	Gyermek
Észak-Alföld	6	3	3
Észak-Magyarország	11	5	6
Közép Magyarország	8	4	4
Dél - Alföld	10	3	7
Közép- Dunántúl	1	1	0
Dél-Dunántúl	5	2	3
Összesen	41	18	23

Megye	Fő	Felnőtt	Gyermek
Szabolcs-Szatmár- Bereg megye	4	2	2
Bács-Kiskun- megye	10	3	7
Heves - megye	9	4	5
Nógrád - megye	2	1	1
Pest- megye	7	3	4
Veszprém- megye	1	1	0
Komárom- Esztergom megye	1	1	0
Somogy - megye	5	2	3
Hajdú-Bihar megye	2	1	1
Összesen	41	18	23

2018-ban, krízisellátásunkban 41 fő ellátásáról gondoskodtunk összesen. Ebből 18 felnőtt, azaz nő, és 23 gyermek. Elsősorban regionális befogadó intézményként működünk, szabad férőhely esetén

Magyarország egész területéről érkezhettek hozzánk. 2018-ban 41 főt (18 felnőtt, és 23 gyermek) gondoztunk, ebből az esetszámból 6 fő egyedülállóként érkezett. Klienseink régió szerinti megoszlása Szabolcs-Szatmár-Bereg megyéből és Somogy megyéből 2 család érkezett, Bács-Kiskun megyéből és Pest megyéből 3-3 család, Heves megyéből fogadtuk a legtöbb családot 4 eset számmal, Nógrád-, Veszprém-, Komárom-Esztergom – valamint Hajdú – Bihar megyéből 1-1 eset számmal érkeztek bántalmazott anyák gyermekeivel.

1. Célcsoport összetétele

Célcsoport összetétele	Esetszám
Egyedülálló nő	6
Gyermekes anya	12
Összesen	18

Gyerekszám	Esetszám
Gyermek nélkül érkezett	6
1 gyermekkel érkezett	6
2 gyermekkel érkezett	3
3 gyermekkel érkezett	1
4 gyermekkel érkezett	2
A 18 főből várandós volt	(1)
Összesen	18

2. Honnan érkezett a jelzés?

Jelzés helye	Esetszám	Fő
Gyermekjóléti Szolgálat	0	0
OKIT	18	41
Személyes megkeresés	0	0
Ismerős/Családtag	0	0
Összesen	18	41

A bántalmazás súlya, az időfaktor gyakran vet fel kérdéseket a munkánk során.

Fontos kiemelni, hogy az első információs „szűrő” az OKIT. Szakmailag felkészült team fogadja a hívásokat, kérdéseikkel információkat nyernek, felméri a bántalmazás tényét. A veszélyeztetettség súlyát, a kilépési szándék komolyságát. A legtöbb esetben tudnak konzultálni a helyileg illetékes gyermekjóléti szolgálat munkatársával (az esetben együtt dolgozó családgondozóval). Az OKIT szakembere mérlegeli, hogy a telefonálónak milyen segítségre van szüksége, és hogy valóban a krízisellátás a legmegfelelőbb ellátási forma a kliens számára.

Az információkat továbbítják intézményünk felé, a döntést a krízisotthonunk esetmenedzsere hozza meg. Az esetben együttműködők kötelezettséget vállalnak a titkosítás érdekében, majd abeköltöztetés

menetét beszél meg a segítségkérővel. A telefonon történő beszélgetéssel nem tudjuk pontosan felmérni a valós, reális helyzetet.

Természetesen, az első interjúkor, és a családdal történő együttműködés során, beszélünk a bántalmazásról, a krízishelyzet megoldási módjáról, gyermekek helyzetéről, a család egészségügyi állapotáról is. Vannak olyan helyzetek, amikor a „második szűrő” alkalmával derül ki, hogy az intézmény nem tud segítséget nyújtani, szakmailag nincs felkészülve speciális esetekre.

3. Mikor kért először segítséget az első bántalmazást követően?

Első segítségkérés	Esetszám
Első bántalmazás után	2
½ év után	2
1 év után	2
2-5 év között	11
5-10 év között	1
Összesen	18

4. Kilépési próbálkozások

Kilépések száma	Esetszám
Első alkalommal	2
1-5 között	14
5-10 között	2
Összesen	18

Használjuk az események feltárásához az „Életút interjút”, és egy részletes kérőívet, amely konkrét támpontokat ad, rávilágít a korábbi visszatérés okaira, az áldozatok gyermekkorára, kaptak-e támogatást a segítő rendszertől, volt-e rendőrségi eljárás, milyen segítségre lenne szükségük stb.

A számadatokból látható, hogy a hozzánk került nők többsége, (16 esetszám) már megpróbált kilépni a bántalmazói kapcsolatából, de nem volt sikeres az elköltözése. 2 nő számolt be arról, hogy 5-nél többször is próbálkozott már elhagyni bántalmazó párját. A beszélgetések során a kérdéseinkkel azt szeretnénk feltárni, hogy mi volt az oka annak, hogy visszatértek a bántalmazóhoz több alkalommal is. Ilyen válaszokat kaptunk: „Megtalált!”, „Anyagi okok miatt döntöttem így!”, „Könyörgött, hogy bocsássak meg, megváltozik most már tényleg!”, „A gyerekeket használta fel, velük zsarolt.”, „Tulajdonképpen én még szeretem.”, „Vele tudok csak élni!”. Az érzelmi szálak erős dominanciát jelentenek.

Kihez menekült a kilépési próbálkozásaikor?	Esetszám
Saját családja	6
Bántalmazó családja	1
Barát, ismerős	2
Családok átmeneti otthona	9

Albérlet	0
Összesen:	18

Tapasztalataink szerint joghézagok nehezítik a munkánkat, melyet érdemes átgondolni. Amennyiben az áldozat, aki elmenekül otthonról, lakás- vagy ingatlantulajdonos is egyben a bántalmazóférj/élettárssal közösen, így őt nehezen lehet kilakoltatni, csak bírósági úton. (válás, vagyonmegosztás). Ez hosszú időt vesz igénybe. A lakástulajdonos áldozat a krízisellátás után családok átmeneti otthonába kénytelen menni, a bántalmazó pedig az ingatlanban marad. Az ingatlan költségeit rendszerint nem rendezzi, gyakran jövedelem nélküli, így az adóság a bántalmazottat is terheli majd?

A beszállítás módja

A beszállítás módja	Esetszám	Fő
Családsegítő és Gyermekjóléti Szolgálat járműve	1	2
Rokon/ismerős segítségével (autó)	1	2
Tömegközlekedési eszközök	16	37
Önkormányzati hivatal	0	0
Összesen	18	41

5. A bántalmazást elkövető személy

A bekerülés oka	Esetszám	Fő
Férj, vagy élettárs bántalmazása	17	39
Volt férj /élettárszaklatása	1	2
Családtag is bántalmazása	(0)	(0)
Összesen	18	41

6. A bántalmazás formája

A bántalmazás formája	Felnőtt	Gyermek
Fizikai (8 napon túl gyógyuló)	2	0
Gazdasági	1	0
Szexuális	0	0
Szeperálás	4	7
Fizikai (8 napon belül gyógyuló)	9	2
Érzelmi	6	12
Állandó ellenőrzés	3	2

Adataink mutatják, hogy legtöbbször a férj/élettárs (16 eset szám) a bántalmazó személy. Egy esetben, a válóper után is folytatta a családja üldözését a gyermekek apja.

7. A bántalmazást kiváltó esemény, probléma

Probléma, esemény	Előfordulás
Lakhatási problémák	2
Gyógyszerfüggőség	2
Drogfogyasztás	3
Anyagi nehézségek	9
Alkoholfogyasztás	6
Féltékenység	4
Összesen:	

Egyre több kezelt és kezeletlen pszichiátriai beteg kerül be az ellátásba. A kezelt pszichiátriai betegek alkalmazkodása, beilleszkedése az intézménybe, a szabályok és a bent lakók elfogadása, általában rövid időn belül sikerül, a kezeletlen betegeké szinte egyáltalán nem.

8. Az igénybe vétel ideje

Átlagos benntartózkodási idő	17 nap
-------------------------------------	---------------

A kiköltözés helye	Esetszám	Fő
Jelenleg is bent tartózkodik	0	0
Első férje fogadta	0	0
Bántalmazóhoz visszament	5	19
Ismerősök, rokonok befogadták (édesapja)	1	1
Családok Átmeneti Otthonába költözött	10	21
Hajléktalan szálló	2	0
Gyermekek Átmeneti Otthona	0	1
Összesen	18	41

9. Családok Átmeneti Otthonába költöztek

A kiköltözés helye	Esetszám	Fő
Nyíregyháza Tokaji út Családok Átmeneti Otthona	1	3
Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezetének Anya- Gyermekek Segítőotthona, Nyíregyháza	9	18

Összesen	10	21
-----------------	-----------	-----------

A táblázatból látható, hogy a bántalmazottak többsége új életet kezdett. Lehetőséget adott számukra, hogy a biztonságos környezetben eltöltött idő alatt átgondolja a továbblépés esélyeit. Után követést nem végzünk, így azt nem tudhatjuk, hogy az újrakezdés melletti elhatározás mennyire tartós. A bántalmazottat a nálunk töltött idő (átlagosan:17 nap) alatt mentális, jogi és életvezetési tanácsokkal is ellátjuk.

De a bántalmazó „kezelés” nélkül maradt, és ha a menekülő nőben az érzelmek és a kötődés – különböző okokra visszavezetve – még jelen vannak, akkor nagy esély van az „újrakezdésre”. Tapasztalataink az mutatják, hogy nagy segítséget jelent az „azonnali” krízis ellátás, de az idő rövidege nem teszi lehetővé, hogy a sérült, mentális problémáját ne csak felszínesen, hanem mélyebb szinten is kezeljük. A bántalmazó és bántalmazott egyaránt, a jövőt illetően - prevenciós jelleggel – szorulna segítségre.

**Szakemberek által használt módszerek gyakoriságának értékelő skálája
(1-től 5-ig osztályozva)**

- segítő beszélgetés	1	2	3	4	<u>5</u>
- ventilálás	1	2	3	4	<u>5</u>
- krízisintervenció	1	2	3	4	5
- természetes támogató közeg feltérképezése	1	2	3	4	<u>5</u>
- mesterséges támogató közeg feltérképezése	1	2	3	4	<u>5</u>

**Gyermekekkel végzett tevékenységek értékelő skálája
(1-től 5-ig osztályozva)**

- bölcsőde, óvoda, iskola ügyintézés (régi, új)	1	2	3	<u>4</u>	5
- egészségügyi ellátás biztosítása	1	2	3	<u>4</u>	5
- korrepetálás	1	2	3	<u>4</u>	5
- fejlesztőpedagógia, logopédia	1	2	<u>3</u>	4	5
- kapcsolattartás (édesapa, rokonok)	1	2	3	<u>4</u>	5
- pszichológiai tanácsadás	1	2	3	4	<u>5</u>
- általános napközbeni ellátás biztosítása (játsház, kortárs csoport)	1	2	3	<u>4</u>	5

A gyermekek életkori megoszlása:

Életkor	Fiú	Lány
0-3 éves kor	5	3

4-6 éves kor	3	2
7-14 éves kor	5	3
14-17 éves kor	1	1
Összesen:	14	9

Az elmúlt évek tapasztalataiból látjuk, hogy a legnagyobb vesztesek a gyermekek, akik átélik a bántalmazó/agresszív apa viselkedését. Menekülni kényszerülnek édesanyjukkal, testvéreikkel. Saját családjukban bizonytalanság veszi körül őket. A gyerekek sokszor átveszik a szülői mintákat „bántalmazó/bántalmazott” szerepet sajátítanak el. Hamar megismerik az otthontalanság állapotát. A krízisotthonban, a teamben dolgozó kollégák elsősorban a kiskorúak érzelmeinek stabilizálására helyezik a hangsúlyt, a rövid, együtt töltött időt úgy kihasználva, hogy a mesék, a beszélgetések, a rajzolás során a traumatikus élmények feldolgozása megkezdődjön. Pszichológusunkra ezen a téren nagy feladat hárul.

10. Rendőrségi intézkedések

Intézkedések	Esetszám
Távoltartási végzést eredményező	0
Eljárást kezdeményező	2
Egyszer történt feljelentés	3
Kettőnél többször történt feljelentés	2
Visszavont feljelentés	0
Összesen	7

Feljelentés oka	Esetszám
Súlyos testi sértés	1
Életveszélyes fenyegetés	2
Gyermekek veszélyeztetése	4
Könnyű testi sértés	7
Összesen	14

A kapcsolati erőszak eseteire jellemző, hogy a rendőrségi feljelentések nem történnek meg, vagy visszavonják azokat, mert a bántalmazó fenyegetéssel él a közvetlen családtagok felé. Így maga az áldozat védi családtagjait és saját lehetőségeit helyezi háttérbe.

A rendőrséggel való együttműködés során sok jól használható információk birtokába jutottunk, ami segítséget nyújt a kliensünknek:

- utazási költséghez hozzájárulás, meghallgatások alkalmával
- rendőrségi eljárás lefolytatása esetén az ügy áthelyezése, a Nyíregyházi Rendőrkapitányságon történő meghallgatás,
- látlelet kikérése,
- a közvetlen családtagok veszélyeztetése, zsarolása esetén gyorsított eljárás megkérése
- kiskorúak speciális meghallgatása
- a bent tartózkodó családok számára rendőrségi tájékoztató beszélgetéseket tervezünk

Igyekszünk rendszeresen megteremteni a feltételeket, hogy a bentlakó anyák (anyaotthon-krízisotthonnal együttesen) részére „önsegítő” csoport működjön, amely arra ad lehetőséget, hogy az átélt saját élmények elmondásával, egymást segíteni tudják, erőt tudjanak meríteni a hasonló sorsok történéseiből.

11. Kapcsolattartás más szervekkel

Együttműködő szervezetek/intézmények	Esetszám
Polgármesteri Hivatal és/vagy Szociális iroda	18
Gyermekjóléti Szolgálat	18
Családsegítő Szolgálat	3
Kórház/ Szülészeti- Nőgyógyászat	4
Mentőszolgálat	1
Iskola/Óvoda	12
Háziorvos	12
Családok Átmeneti Otthona	11
Védőnői Szolgálat	8
Gyámhatóság/ Jegyző	1
OKIT	18
Magyar Államkincstár	12
Bank	5
Munkaügyi központ	3
Rendőrség	3
Posta	9
Gyermekek Átmeneti Otthona	1

Fontosnak tartottuk a hivatalos szervekkel való jó kapcsolat kiépítését: Önkormányzatok, Kormányhivatalok, Gyámhatóság, Bíróság, Rendőrség stb. Az anyák anyagi helyzetének rendezése terén a szociális irodák, a bank, a posta szolgáltatásai lényeges tényezők. A jövedelmek átirányítása, megigénylése elsődleges feladatok közé tartozik. Ezt igyekszünk rövid időn belül kivitelezni, mert a tapasztalatunk azt mutatja, hogy az anyagi biztonság nagyban hozzájárul a lelki egyensúly, az én-erő megerősödéséhez. Önálló életük feletti kompetenciájuk így nem csorbul, kevésbé kell félniük a holnaptól, nem érzik magukat annyira kiszolgáltatott helyzetben.

A munkánk során a cél az, hogy a gyermekjóléti/családsegítő szolgálat ne maradjon ki az esetkezelésből, hiszen gyors, biztonságos megoldási alternatívákat kell közösen kidolgoznunk. Ha mégis olyan döntést hoz a kliens, hogy visszatér a bántalmazóhoz, el kell fogadni döntését (nem kell büntudatot ébreszteni), segíteni kell őket, Pl.:

- Kapcsolatuk rendezésében, úgy, hogy a gyermekek biztonsága és érdeke ne sérüljön. Ezért az ellátás rövid időtartama, a biztonságos és hosszú távú kiköltöztetés érdekében fontos az állandó lakcím szerinti (esetgazda) Gyermekjóléti Szolgálat családgondozójával való kapcsolatfelvétel.
- Amennyiben nincs kapcsolat az esetgazdával, a tartózkodási hely szerinti (esetfelelős) családgondozót keressük meg.
- Ha a családot gondozták már alapellátásban, vagy a gyermekek védelembe vannak véve a családdal kapcsolatos iratanyagot megküldjük.

A kikerülő kliensek többségének az nyújtana tényleges segítséget, ha a rokonság, család és a támogató közeg közelében élhetnének (befogadás/albérlet), mert mindennapi életük hozzájuk kapcsolódik, anyagi és lelki támaszt ők tudnak biztosítani.

Regionális Krízisközpont technikai felszereltsége:

A krízisellátásunk a családok átmeneti otthonába illeszkedve működik. Felszereltsége jó, igazodik a mindennapok elvárásaihoz. Egy szoba, kis előtérrel, külön zuhanyozó helyiséggel, és WC-vel, így biztosítja, a család zavartalan nyugalma. Apartmanos jelleggel rendelkezik, ezért optimális feltételeket nyújt a lakóknak az intim szférájuk megőrzésében.

A berendezési tárgyakat felújítottuk, fenyőbútorokkal rendeztük be: 2 db emeletes ágy, kiságy - ez lehetővé teszi a férőhely bővítését, csecsemős családot is tudunk fogadni. A ruházat, és más személyes dolgok tárolására szekrények szolgálnak, a jó helykihasználás érdekében az előtérben is van fiókos szekrény, cipőtároló. Az iskoláskorú gyermek számára íróasztal, és kényelmes szék áll rendelkezésre. A főzési, étkezési feltételek közösen vehetők igénybe a családok átmeneti otthonában lakókkal. Minden családnak van külön kulccsal zárható élelmiszeres szekrénye, ebben a tartós élelmiszereket, evőeszközöket tárolhatja. Az ellátottaink saját hűtőszekrénnel rendelkezik, ezt a praktikusság miatt a szobában helyeztük el. A jól felszerelt konyha mellett étkező biztosítja a kulturált étkezés feltételeit.

Az intézmény írott szabályait a „**Házirend**” tartalmazza, ezt átadjuk elolvasásra a családoknak a beköltözéskor. Ekkor történik a **”Megállapodás Krízisellátás Igénybevételéről”** szerződés megbeszélése, aláírása.

A megérkezéskor, szoba elfoglalása után a szükséges felszereléseket átadjuk, és a család megkezd az ismerkedést a ház életével, a bent lakó anyákkal, gyerekekkel. Előfordul, hogy ruházatot kell kiegészíteni, pótolni a rendszeres mosáshoz az anyaotthonnal közös mosókonyhában van lehetőség. Az egyének napi szükségleteihez igazodva az élelmiszerraktárunkból, fagyasztószekrényünkől alapanyagokkal látjuk el a klienst.

Intézményünk többi helyiségeit szintén közösen veszik igénybe, mint például a társalgó, játszó-szoba. A társalgóban tv-nézési lehetőség, a játszószobában a gyerekeknek játékok, könyvek állnak a rendelkezésükre. Olyan könyvvállományunk van, amelyből válogatva a felnőttek, és gyermekek is megtalálják a korosztályuknak megfelelő művelődési, szórakozási, ismeretszerzési lehetőséget. Az újonnan kialakított, tágas foglalkoztató szobánkban a gyermekek fejlesztését, tanulását elősegítő eszközök állnak rendelkezésre.

Intézményünk továbbra is titkosítást vállal a bántalmazottak érdekében. Ez azt jelenti, hogy a címünket a közreműködő intézményektől elvárjuk, hogy bizalmasan kezeljék.

Az intézményünk biztonsága érdekében be- és kiléptető rendszerrel van ellátva. A térfigyelő kamerával a lakók, dolgozók védelme, és a bentlakók biztonsága garantált.

Az intézményben dolgozó szakemberek feladataihoz jó feltételek állnak rendelkezésre, mint például:

- Telefonok-vezetékes/mobil
- Internet elérés
- Számítógépek
- Nyomtatók/ Fax
- Irodai eszközök

A Magyar Vöröskereszt Szabolcs - Szatmár - Bereg Megyei Szervezetének Anya - Gyermek Segítőotthona Kríziskezelő – hálózat keretében megvalósult Félutasház:

A ház működése:

A „Félutasház” programunk, 2009 óta működik. A célnak megfelelő családi ház csendes, külvárosi környezetben helyezkedik el. Célja, hogy a családok átmeneti otthonából, pályázati úton kiírt feltételeknek megfelelő bántalmazott nő és gyermeke számára lakhatást biztosítson oly módon, hogy önálló életvitelt folytassanak, de még kapjanak hozzá segítséget.

Ez az ellátási forma hidat képez az átmeneti gondozás és a társadalomba való beilleszkedés között, párhuzamosan védelmet biztosít a rászoruló család/családok részére, a segítségnyújtás, a támogatott életvezetés mellett.

A segítő munka folyamán az önálló életbe való kilépéshez több szakember működik együtt (szociális munkás, szociálpedagógus, pszichológus). A természetes erőforrások elérése és mozgósítása mellett a Félutasház lehetőséget teremt a család számára, hogy jövőképe szerint megválassza a legmegfelelőbb hosszú távú stratégiát saját maga és gyermekei számára.

Az ingatlan címét a kliensek védelme érdekében **a nyilvánosság számára titkosan** kezeljük. Erre kérjük minden együttműködő partnerünket is.

Az adatvédelmi szabályok figyelembevételével kérjük, hogy a házban lakókra vonatkozó információkat **fokozottan bizalmasan kezeljék.**

A programba való bekerülés önkéntes alapon történik **pályázati rendszerben**, az intézmény és a kérelmező között kötött írásbeli megállapodás alapján. A programban való részvétel maximum 5 évre szól, de a megkötött megállapodást évenként felülvizsgáljuk.

A bekerülés feltételei:

- **Állandó bejelentett munkahely:** a munkahely megléte nemcsak a megélhetést szavatolja, hanem a társadalomba való teljes visszailleszkedés előfeltétele is.
- **Stabil jövőkép és reális megvalósítási terv:** a család tervének részletesnek kell lennie, betartható határidőkkel, vállalt feladatokkal. A család tervét szakmai stáb fogadja el. A szakemberek folyamatosan ellenőrzik annak betartását.
- **Elő-takarékosság:** A család bankszámlát nyit egy általa kiválasztott bankban és az esetmenedzserrel közösen meghatározott összeget (a család gazdálkodásának, kiadásainak és bevételeinek figyelembevételével) ott havonta elhelyez. A vállalt takarékoság feltételeit írásban rögzítik, melyben meghatározzák a takarékoság célját is. (pl. albérleti díj, önerő banki hitelhez, önálló lakás vásárlásának illeték és ügyintézési költségei, stb.)

2018. évi családgondozás tapasztalatai

Sz. A. 2016 óta a callcenteres munkahelyén sikeresen teljesített, így viszonylagos anyagi biztonságban élnek. Keresetét beosztja, igyekszik megtakarítást képezni. Gyermekeit megfelelően ellátja. A gyermek a Szent Imre Katolikus Gimnázium Általános Iskola tanulója. Az anya ügyei intézésében önálló, ritkán igényel beavatkozást. Felnőtt korú fiával, és családjával (menyével, unokájával) rendszeres kapcsolatot tart, ebben a személyes látogatások is szerepelnek.

A család a megállapodásban szereplő feltételeknek, az elvárásoknak eleget tesz. Minden hónapban rendezzi a közüzemi díjait, emellett a lakás elő-takarékossági számlájára is érkeznek a befizetések.

Jelenleg egyedül él a házban gyermekével, így a rezsiköltségek sokkal megterhelőbbek. Az elmúlt évben nem sikerült másik családot találnunk mellé, mivel a pályázati feltételeknek megfelelő ellátottak az ingatlan rossz állapota miatt nem vállalták a költözést.

Az anya az ingatlant sajátjaként kezeli, gondozza, az udvart és a kertet rendben tartja. Nyáron a kialakított konyhakertben termelt zöldségek, gyümölcsök fedezték a család szükségleteinek egy részét.

Az anya továbbra is jó kapcsolatot ápol a közvetlen szomszédokkal, az utca lakóival.

Az anya elfogadja az intézmény szociális szakembereinek életvezetési tanácsait, együttműködő helyzetük megoldása érdekében. Sz. A. 2018-ban többször igénybe vette az intézmény jogászának tanácsadását. Felkínáltuk a mentálhigiénés illetve pszichológusi megsegítés lehetőségét is, de ezzel nem éltek.

A család rendszeresen és aktívan részt vesz az intézmény által szervezett rendezvényeken, emellett az adományainkból is részesültek. Segítséget nyújtottunk az iskolakezdéshez felszerelések, ruházat biztosításával. Az évszakváltásoknál a gyermek ruházatának kiegészítését segítjük ruhaadománnyal.

A család rendszeresen részesült élelmiszer adományból az Élelmiszerbankkal megvalósult együttműködés ideje alatt.

Az idei évben a ház karbantartására, állagmegőrzésére fokozott figyelmet fordítottunk.

Így például:

- A konyhabútor cseréje megtörtént.

- A fürdőszobai és konyhai csap cseréje megtörtént.
- A fűtésszezon előtt az összes gázkészülék felülvizsgálata megtörtént. A konyhai és a legkisebb szobai gázkonvektor javítása a fűtésszezonban többször is szükségessé vált.

Problémák és nehézségek:

A szabad férőhelyekre folyamatosan próbálunk új családot keresni, azonban a pályáztatás eddig sikertelen. Az ingatlan több, a pályázatnak megfelelő család, is megtekintette, azonban a beköltözésre nem került sor, elutasították a lehetőséget. Az elutasítás hátterében mindig az ingatlan állapota állt. Az épület műszaki állapota erősen romlásnak indult. A nyílászárók elkorhadtak, a földem szerkezete megromlott, a vakolat a szigetelés nélküli falról több helyen, nagy felületen hiányzik. A ház csővezetékeinek állapota szintén kritikus. Ezen okok következtében – különösen hidegebb telek alkalmával – a közüzemi számlák díjai megemelkedtek, amelyek teljesítése az önálló életet kezdő anyák számára óriási terhet jelentenek, szinte teljesíthetetlenek.

A 2018. évben az önkormányzat, mint tulajdonos, felmérte az ingatlan állapotát, ígéretet tett a felújítási munkák elvégzésére (szigetelés, nyílászáró csere, csatorna csere). A munkálatok 2019. januárban elkezdődtek.

A kollégák által végzett szakmai tevékenységek:

- kommunikációs technikák ismertetése
- problémamegoldó szituációs technikák átadása
- együttműködés folyamatos motiválása
- segítő beszélgetések
- pszichológus, mint szakember együttműködése
- jövőkép tervezése
- családi, rokoni kapcsolatok megtartása érdekében együttműködés
- a család biztonságérzetének növelése
- anya-gyermek kapcsolat erősítése
- gyermekek iskolájával/óvodájával történő kapcsolattartás
- együttműködés a gyermekjóléti szolgálattal
- együttműködés a védőnővel
- takarékoság, pénzbeosztás megtanítása, folyamatos figyelemmel kísérése
- álláskeresési tanácsadás
- életmód tanácsadás megszervezése, életvezetési problémák feltárása tekintettel az új lakhatási helyzetre
- önbizalom, önértékelés erősítése
- személyiség fejlesztő, erősítő beszélgetések
- hivatalos ügyintézésben való segítségnyújtás
- jogok és érdekek védelme és képviselése, az esélyegyenlőség megteremtése
- karbantartási munkálatok
- adománygyűjtés

3.3. A gyermekvédelem fontosabb tagja

A Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Igazságügyi Osztálya pártfogó felügyelők révén biztosítja a bíróságok jogerős ítéletei- ill. végzéseit, valamint az ügyészségek jogerős határozatait alapján megállapított/elrendelt pártfogó felügyelet végrehajtását. Ezen kívül ellátja a bíróságok által jogerősen kiszabott közérdekű munka büntetés végrehajtásának szervezését és ellenőrzését is. A munka során fiatalok terhelt ügyében indult büntetőeljárásokban a nyomozóhatóság, valamint a megelőző pártfogás elrendelése ügyében a járási hivatalok gyámügyi

osztályának megkeresésére kockázatértékelést is tartalmazó környezettanulmányt-, emellett ügyészség vagy bíróság megkeresésre pártfogó felügyelői véleményt készítettek, amely vélemények jelentős súllyal segítik az egyes intézkedések, vagy büntetések kiszabásának előkészítését, a döntés meghozatalát.

A 2015. évtől kezdődően ez a hivatal látja el a járási hivatalok gyámügyi osztálya által elrendelt megelőző pártfogó felügyeletet, amelyet a gyermekkorú/fiatalkorú bűnmegelőzési szempontú veszélyeztetettségének közepes foka esetén a gyámhatóság mérlegelése szerint elrendelheti, míg magas foka esetén kötelezően elrendelni.

A pártfogó felügyelő kontroll-, ill. támogató tevékenységével próbálja a kisebb-nagyobb súlyú bűncselekményt elkövetett személyek körében a visszaesést megelőzni, miközben a társadalmunk biztonságának védelme érdekében folyamatosan törekszik az ügyfelek törvénytisztelő életvitelének kialakítására, az esetleges korábbi bűnözői életszemlélet megváltoztatására.

A fiatalkorú terheltek által 2018. évben elkövetett bűncselekmények vonatkozásában a településeken az elmúlt évekhez hasonlóan továbbra is a vagyon elleni-, valamint a közrend elleni bűncselekmények elkövetésének aránya a legmagasabb, ezen belül is a lopás, illetve a garázdaság elkövetése kimagasló, de említést érdemlő az élet, a testi épség és az egészség elleni bűncselekmények közül a testi sértés elkövetése is. A fiatalok tettüket leggyakrabban valamilyen iskolai- vagy lakóhelyi konfliktusból adódóan, hirtelen felindulásból, agresszív magatartás révén, fegyelmezetlenségből, meggondolatlanságból követik el, de a szubjektív okok közül az anyagi haszonszerzés is gyakran szerepel.

Környezettanulmány készítésére büntetőeljárás vonatkozásában 2018. évben rendőrségi megkeresés nem érkezett. A gyámhatóság szabálysértési, vagy büntetőeljárás miatt megelőző pártfogás iránti intézkedést hivatalunk irányába nem kezdeményezett.

Pártfogó felügyelői vélemény készítésére az adott évben bírósági megkeresésre büntetés kiszabását megelőzően egy esetben került sor. A fiatallal szemben garázdaság elkövetése miatt folyt eljárás. Pártfogó felügyelet végrehajtására az év folyamán egy fiatalkorú vonatkozásában került sor, akit kifosztás büntette elkövetése miatt a bíróság próbára bocsátott.

Az év folyamán a fiatal betöltötte a 18. életévét, így pártfogó felügyelete mármint felnőtt korú kerül végrehajtásra. Megelőző pártfogás végrehajtására a gyámhatóság részéről egy terhelt vonatkozásában, lopás jogsértés elkövetése miatt került sor, akinek ügyében időközben a fiatal nagykorúvá válása miatt a megelőző pártfogás megszüntetésre került. A bíróság a településen lakóhellyel vagy tartózkodási hellyel rendelkező fiatalkorúval szemben 2018-ban közérdekű munkabüntetést egy alkalommal, garázdaság elkövetése miatt szabott ki. Az elítélt büntetését eredményesen letöltötte.

A jogszabályi követelmények a büntetőeljárások során kért környezettanulmányok készítése, valamint a pártfogó felügyelet végrehajtása során szükségszerűen előírják a Gyermekjóléti Szolgálat részére történő megkeresést, a tájékoztatás kérését. E tekintetben az adott időszakban a település Gyermekjóléti Szolgálatára felé egy tájékoztatás került megküldésre.

2018. évben a Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás Kistérségi fejlesztési Iroda Család- és gyermekjóléti Szolgálatával az együttműködés zökkenőmentes, segítőkész és eredményes volt, a környezettanulmányok készítése és a pártfogó felügyelet végrehajtása során az írásbeli megkeresésekre az illetékes Gyermekjóléti Szolgálat család gondozói precíz, lényegre törő és gyors választ adtak, amely információkkal, adatokkal nagymértékben alátámasztották a nyomozó hatóság, az ügyészség és bíróság hatékonyabb munkáját. Gyermekkorú/fiatalkorú bűnelkövetők esetében irányadó cél, a mielőbbi gyermekvédelmi intézkedés megléte, a gyorsabb döntéshozatal, amely révén indokoltságtól függően már a bűnelkövetést követő korai időszakban kezdeményezhetőek a kriminológiai értelemben vett ártalomcsökkenés, illetve veszélyeztetettség megszüntetése érdekében tett intézkedések.

3.4. A gyermekvédelemhez kapcsolódó jelentős szervezet a **rendőrség** is, mely hatóságként fejt ki tevékenységét, különösen a bűnmegelőzés terén. Legfontosabb prevenciós feladata a bűncselekmények

közvetlen megelőzése. A közvetett bűnmegelőzési tevékenységét a leghatékonyabban a gyermek- és fiatalok tekintetében tudja ellátni. Ennek keretében :

- ifjúságvédelmi, drogmegelőző előadásokat tart az általános iskolákban,
- D.A.D.A. programot valósít meg,
- szükség esetén áldozatvédelmi információt biztosít.

A rendőrségtől Olcsva település tekintetében az előző évben jelzés nem érkezett.

4. Jegyzői hatáskörben tett gyámhatósági intézkedések*

* Ezen rendelkezést hatályon kívül helyezte a 174/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet 93. § (1) em) pontja Hatálytalan 2013. január 1-től.

5. A gyámhivatal székhelye szerinti önkormányzat által készített átfogó értékelés tartalmazza a jegyzői gyámhatósági intézkedésekre vonatkozó adatokon kívül a városi gyámhivatal hatósági intézkedéseire, feladataira vonatkozó adatokat is*

* Ezen rendelkezést hatályon kívül helyezte a 174/2012. (VII. 26.) Korm. rendelet 93. § (1) em) pontja Hatálytalan 2013. január 1-től.

6. A felügyeleti szervek által gyámhatósági, gyermekvédelmi területen végzett szakmai ellenőrzések tapasztalatainak, továbbá a gyermekjóléti és gyermekvédelmi szolgáltató tevékenységet végzők működését engedélyező hatóság ellenőrzésének alkalmával tett megállapítások bemutatása

A Vásárosnaményi Közös Önkormányzati Hivatal Állandó Olcsvai Kirendeltségén 2018. évben a Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztálya részéről ellenőrzés egy alkalommal volt.

A vizsgálat:

1. A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítására vonatkozó anyagi és eljárásjogi előírások érvényesülése
2. Hátrányos és halmozottan hátrányos helyzet megállapítására vonatkozó jogszabályi előírások érvényesülése
3. Gyámhatósági ügyekben megkeresésre környezettanulmány készítése ügyében terjedt ki.

A rendszeres gyermekvédelmi kedvezményre való jogosultság megállapítása esetén a határozatok rendelkező része (vizsgált iratok tekintetében) nem tartalmazta a Ket. 98. § (1a) bekezdésében rögzített tájékoztatást, miszerint a fellebbezést indokolni kell, illetve az illetékességet érintően történt nem megfelelő jogszabályi hivatkozást.

Továbbá egy esetben fordult elő, hogy a jogosultsági idő megállapítása téves volt, illetve a háztartásban elhelyezett kk. személyek esetében a jövedelem számítás a kérelmező gyám (családba fogadó gyám) esetében nem a jogszabályi előírásoknak megfelelően történt.

A hátrányos, halmozottan hátrányos helyzet fennállásának megállapítása esetén (a vizsgált iratok tekintetében) nem tartalmazta a Ket. 98. § (1a) bekezdésében foglalt tájékoztatást, illetve az illetékességet érintően nem megfelelő jogszabályi hivatkozást.

A fent részletezett hiányosságokat a gyámhatóság megszüntette, a mindenkor hatályos jogszabályi előírásokat alkalmazza a döntéshozatala során.

Környezettanulmány készítésével kapcsolatos megkeresések esetében (a vizsgált iratok tekintetében) valamennyi esetben a jogszabályi előírásoknak megfelelően járt el a hivatal.

A vizsgálat eredményeként megállapítást nyert, hogy a Vásárosnaményi Közös Önkormányzatai Hivatal Jegyzője, mint első fokú gyámhatóság igen jó színvonalon végzi feladatait.

7. Jövőre vonatkozó javaslatok, célok meghatározása a Gyvt. előírásai alapján (milyen ellátásokra és intézményekre lenne szükség a problémák hatékonyabb kezelése érdekében, gyermekvédelmi prevenció elképzelések)

Célok, javaslatok:

- az észlelő-jelzőrendszer működése terén határozottabb és még hatékonyabb együttműködés szükséges, különös tekintettel a gyermekorvosokra és a házi orvosokra, bevonva a megelőzésbe a családokat is,
- szükségesnek tartanánk életvezetési, gyermeknevelési tanácsadások szervezését, népszerűsítését, ismeretterjesztő, felvilágosító filmek rendszeres vetítését az iskolákban és a nemzetiségi önkormányzati képviselők aktív közreműködésével szélesebb körben is,
- a gyermekek helyzetének javítása érdekében szükséges a problémás családok gyakoribb látogatása a gyermekvédelem szakemberei által,
- a gyermekek alkohol és drogfogyasztásának elkerülése érdekében továbbra is fontos az iskolai felvilágosító tevékenység, akár egészségnevelési órák tartásával és szakemberek bevonásával,
- a gyermekjóléti szolgálat keretén belül a prevenció hatékonyabbá történő tétele,
- a rendőrséggel közös „razzia” szervezése, melynek során a családgondozók a rendőrökkel együtt végigjárnák a város szórakozóhelyeit.
- Bűn- és baleset-megelőzési tevékenységben rejlő lehetőségek fokozása.
- A családon belüli erőszakkal kapcsolatos jogsértésekkel szembeni hatékony fellépés.
- Gyermekkorúak, fiatalok, időskorúak sérelmére elkövetett jogsértésekre való fokozott odafigyelés, áldozattá válásukat megelőző intézkedések bevezetése.
- Kábítószerrel kapcsolatos jogsértésekkel szembeni hatékony fellépés.

8. A bűnmegelőzési program főbb pontjainak bemutatása (amennyiben a településen készült ilyen program), valamint a gyermekkorú és a fiatalok bűnelkövetők számának az általuk elkövetett bűncselekmények számának, a bűnelkövetés okainak bemutatása

Önkormányzatunknak jelenleg nincs hatályban lévő bűnmegelőzési programja, jogszabály ennek megalkotását már nem írja elő.

Olcsva településen 2018. évben a gyermekkorúak és fiatalok körében bűnelkövetés nem történt.

A gyermek, és fiatalok (eljárás alá vont személyek/elkövető) személyek által elkövetett bűnelkövetések száma:

- szabálysértés: gyk.: 0. fk.: 2.
- bűncselekmény: gyk.: 0. fk.: 0.

Gyermek, és fiatalok sérelmére elkövetett:

- szabálysértés: gyk.: 0. fk.: 0.
- bűncselekmény: gyk.: 0. fk.: 0.

Olcsva községekben iskola nem működik. Az óvodákban baleset megelőzési előadás került megtartásra. A helyi iskolás korúak jellemzően a vásárosnaményi iskolákba járnak át autóbusszal. A vásárosnaményi iskolákban rendszeresen D.A.D.A. program és bűnmegelőzési előadás megtartására került sor, amelyet külön ezzel a témakörrel foglalkozó előadó tart. A visszajelzések alapján a gyerekek kedvelik a bemutatott előadásokat.

Jellemző problémák és azok gyakorisága a gyermekkorúak körében:

A családokban az anyagi illetve jövedelem problémák hátrányosan hatnak a gyermek fejlődésére és esetenként veszélyeztető tényezőket is jelentenek. A szülők életvitelében, nevelési tevékenységében felmerülő negatívumok, a gyermek megfelelő fejlődését gátolják, vagy akadályozzák.

Jellemző problémák és azok gyakorisága a fiatalok körében:

A korábbi veszélyeztetettség következtében kialakult agresszivitás, bűnözés vagy szorongás, csavargás pszichés problémák kialakulásához vezethet. Saját személyiségében rejlő rizikófaktorok antiszociális viselkedés, droggal való rokonszenvezés, drogos barátok, iskolai kudarcok, iskolai tevékenységben való részvétel hiánya, kimaradozás az iskolából, barátok befolyásolása. Ezekkel naponta szembe kell nézzenek a fiatalok, a helyes döntés meghozatala a tapasztalt példán és a személyiségükön múlik.

A bűnmegelőzésben, prevenciós munkában szerzett tapasztalatok:

Az óvodákban baleset megelőzési foglalkozás keretén belül az Ovi-zsaru program elemeit felhasználva kerülnek az előadások megtartásra. Lehetőség szerint látványelemekkel egybe kötött foglalkozásokról van szó, amikor fabulák kerülnek bemutatásra. Játékos a kézügyességet is fejlesztő, az óvodai dolgozókat is bevonó kreatív foglalkozásokon

„rendőr jelvény” készítés nagyon kedvelt a gyerekek körében. A közlekedési szabályok megismerésének és a szabályok betartásának fontosságára is visszatérően felhívjuk a gyerekek figyelmét.

A gyermek- és fiatalok védelmének javítása érdekében rendszeres eszmegbeszélés a problémás gyermekek szüleivel olyan körben, amikor jelen van az iskola pedagógusa, osztályfőnök, gyermekjóléti szolgálat képviselője, valamint az iskola rendőre. Ebben a körben valószínűleg megoldást lehet találni a felmerült problémára.

Az iskolákban fontos az iskola rendőrének a rendszeres megjelenése, az iskola igazgatójával, tanárokkal a kapcsolat fenntartása. Rendszeresen bűnmegelőzési és közlekedésrendészeti oktatás, előadás megtartása.

9. A települési önkormányzat és a civil szervezetek közötti együttműködés keretében milyen feladatok, szolgáltatások ellátásában vesznek részt civil szervezetek (alapellátás, szakellátás, szabadidős programok, dropprevenció stb.)

9. Olcsva településen civil szervezetként egy egyesület, a Horgászegyesület működik.

9.1 A Horgászegyesület által üzemeltetett úgynevezett „Holt-Kraszna” ágon lehetőség van szabadidős tevékenység keretén belül horgászatra a gyerekek körében. A település sport pályája lehetőséget nyújt focizásra, kézilabdázásra a gyerekek számára. Társulási feladatellátásban működő könyvtár üzemeltetésével lehetőség nyílt minden korosztály számára, de elsősorban a gyermek- és fiatalok esetében a szabadidő hasznos eltöltésére. Folyamatosan megújuló, a lakosság összetételéhez igazodó, bővülő, cserélődő könyvkínálat, színes újságok állnak rendelkezésre. Három számítógép használatával az internet hozzáférési lehetősége is biztosított. Ezen felül sor kerül könyvtári rendezvények, programok szervezésére is pl: adventi készülődés, olvasó délután, üvegfestés, bábelőadás, színházi előadás stb.

Előterjesztésem mellékletét képezi a határozati javaslat.

Kérem a Tisztelt Képviselő-testületet, hogy az előterjesztést tárgyalja meg és a mellékletét képező határozati javaslatot fogadja el!

Olcsva, 2019. május 14.

dr. Deák Ferenc
jegyző

„Határozati javaslat”
Olcsva Község Önkormányzata Képviselő-testületének
...../..... (.....) önkormányzati határozata

az önkormányzat 2018. évi gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak ellátásáról, különös tekintettel a veszélyeztetettséget észlelő és jelzőrendszer működtetéséről

A Képviselő-testület:

A gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról szóló 1997. évi XXXI. törvény 96. § (6) bekezdésében foglaltak alapján

„A” változat:

Megtárgyalta és jóváhagyja az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2018. évi ellátásáról készített **beszámolót** (átfogó értékelést).

„B” változat:

Megtárgyalta és az alábbi **kiegészítéssel hagyja jóvá** az önkormányzat gyermekjóléti és gyermekvédelmi feladatainak 2018. évi ellátásáról készített **beszámolót** (átfogó értékelést):

.....
.....

Felelős: Jegyző

Határidő: 2019. május 31.

A határozatot kapják:

- 1) Polgármester, Jegyző (helyben),
- 2) Beregi Többcélú Kistérségi Önkormányzati Társulás (helyben),
- 3) Játékkországi Óvodái Intézményvezetője (helyben),
- 4) Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Kormányhivatal Gyámügyi és Igazságügyi Főosztály Szociális és Gyámügyi Osztály (4400 Nyíregyháza, Hősök tere 5.),
- 5) Magyar Vöröskereszt Szabolcs-Szatmár-Bereg Megyei Szervezete (székhelyén).

Ellenőrizte:
Feketéné dr. Lázár Emese aljegyző

Az előterjesztés és a határozati javaslat törvényességi szempontból megfelel.

Olcsva, 2019. május 15.

.....
dr. Deák Ferenc
jegyző